

Garbda Fransızlar Alman Taarruzunu Püskürttü

Bu sabah Varşova önünde çok şiddetli bir muharebe oldu, Almanların yaptıkları Son taarruz yine defedildi

70 tayyare ile Polonyaya yapılan hücumda Lehliler 15 tayyare düşürdüler

İtalyanlar Niçin Bitaraf Kaldılar?

Musolini'nin, bir harbin çıkmasına mani olmağa çalışmış olması ve muvaffak olamayınca, İngiltere ve Fransa ile harbi göze alamadığından bitaraf kalmağa karar vermiş olması düşünülebilir.

Yazan: Ahmed Şükrü Esmer

Geçen hafta başlayan harbin en büyük sürprizi mücadelede İtalyanın bitaraf kalması karar vermesidir. İtalyan devlet adamları ve İtalyan gazeteleri, çıkacak olan bir harbe İtalyanın, Almanyanın yanında döğüşeceği ne dair en ufak şüpheye mahal bırakmayacak beyanatta bulunmuşlar ve yazılar yaymışlardır. Şu halde İtalyanın bitaraflığı nasıl izah edilebilir? Bir takım ihtimaller akla gelmektedir:

1— Evvelâ İtalyanın Almanya ile anlaşıktan sonra bitaraf kalmış olması. Mihver devletlerinin, geniş bir tecavüz politikasını tatbik etmeğe karar verdiklerini farzedelim. Bu politikanın ilk hamlesini teşkil edecek olan Polonya harbinde Almanya İtalyanın bitaraf kalmasını, harbe iştirak etmesine terah etmiş olabilir. Bir defa Polonya ortadan kalktıktan sonra iki mihver devleti, geniş fütuhat planının tatbikatında elbirliği yapacaklardır.

2— İkinci bir ihtimal, daha hesaplı ve daha ihtiyatlı olduğundan şüphe edilmeyen Musolini'nin, bir harbin çıkmasına mâni olmağa çalışmış olması ve muvaffak olmayınca, İngiltere ve Fransa ile harbi göze alamadığından bitaraf kalmağa karar vermiş bulunmasıdır. Birinci ihtimali kabul etmek, Alman tecavüzünün Polonyada durmuyarak geniş bir mihver fütuhat politikasının ilk hamlesi olduğunu kabul etmek demektir ki bu, henüz kat'i olarak belli değildir. Bilâkis Almanların

Polonya'yı ele geçirdikten sonra burada kendi himayeleri altında bir devlet kurarak İngiltere ve Fransa'ya sulh teklif etmeleri ihtimalinden bahsedilmektedir. Bu vaziyette İtalyanın harbe iştiraki bahis mevzuu olmaz. Belki Almanya Polonyada hedefine varduktan sonra Musolini, mutavassat rolünü yapmaya çalışacaktır. Esasen Alman - Sovyet paktından sonra müvazenenin tamamen değiştiği de nazarı itibare alınmak lazımdır. Genç bir fütuhat programı, artık eski mihver kombinasyonundan ziyade Sovyetlerle Almanyanın karar verebilecekleri bir mesele haline almıştır. İtalya artık Almanya için eski ehemmiyetini kaybetmiştir. İtalyanın yardımından müstağni kalan bir Almanyanın İtalya için tehlikesi de o derece büyümüştür. Bu tehlikenin iki devlet arasındaki tesanüt en sıkı olduğu bir zamanlarda da mevcut olduğunu unutmamak lazımdır. Filhakika Hitlerin Musoliniye verilmiş bir sözü vardır. Fakat Polonyanın âkibeti bu sözlerle ne dereceye kadar itimat edilebileceğini göstermiştir.

İtalyanın bu bitaraflığı Almanya ile arasında yapılan bir anlaşma neticesinde mi yoksa harbenin çekindiği için mi tatbik ediliyor? Bu suale kat'i olarak cevap verilememekle beraber, bizce, vaziyet ne olursa olsun İtalya hareketin inkişafını beklemekte ve (Devamı 3 üncü sahifede)

Alman Radyosunun İtalyanın Vaziyeti Hakkında İfşaatı

Berlin 11 (Radyo, sabah servisi)—İtalyanın vaziyeti tereddüd uyandırıcıdır. Berlin 11 (Radyo, sabah servisi)—İtalyanın vaziyeti tereddüd uyandırıcıdır. Berlin 11 (Radyo, sabah servisi)—İtalyanın vaziyeti tereddüd uyandırıcıdır.

tefikiştir. Lüzumunda harekete geçmiye hazır, bu hareket Alp mntakasında da vukua gelebilir. Hitler, Polonya harbine İtalyanın iştirak etmesini lüzumlu ve faydalı görmemiştir.

Şarktaki hareketimiz bitmek üzere dir ve bugünkü tarzı hareket Hitler - Musolini anlaşmasına tamamen uygundur.»

Rumenler, Memleketi Müdafaa için Öleceklerini Söylüyorlar

Varşova 11 (A.A.) — Polonya genel kurmayının 10 Eylül saat 23 de neğrettiği 10 numaralı tebliğ: Alman hava kuvvetleri, bütün gün bombardımanlarına devam et-

miştir. Ostrawie'de, Mazowieckide ve Bug hattı üzerinde çarpışmalar hâlâ devam etmektedir. Düşman, Varşovanın civarından geri püskürtülmüştür. Varşovanın

garbinde düşmanın zırhlı kıt'aları'nın tahakküsü müşahade olunmuştur. Cenevda San hattının garbinde muharebeler devam ediyor.

Ka. Andre

Polonyalılar kahramanca dayanıyorlar

Paris 11 (Radyo) — Varşova mukavemet etmektedir. Alman taarruz hafiflemiş ve ilk günlerdeki şiddetini Polonya ordularının kahramanca mukabelesi kar-

şısında kaybetmiştir. Polonya ordusu Varşova cennetindeki müstahkem mevkiilerde ve Vistül gerisindeki (Polonya majinosunda) tecemmüünü tamam-

lamaktadır. Şark cephesinde büyük ve kanlı muharebelerin, hatta mukabil Leh taarruzlarının daha on beş gün sonra kadar başlıya - bileceği tahmin olunmaktadır.

Romanya ve Yugoslavyada hazırlık

Paris 11 (Radyo) — Romanya ve Yugoslavya sür'atle askeri kadrolarını tamamlamaktadırlar. Ma-

caristanın da bazı ihtiyatî tedbirlere müracaat ettiği ve hududlarındaki tahkimat sür'atle bitirimi-

ye çalıştığı anlaşılmaktadır. Macar Hariciye Nazırı henüz çağırıldığı Berlin'den dönmemiştir.

Garpta Alman taarruzu püskürtüldü

Paris 11 (Radyo) — Bu sabah fecirle başlayan bir Alman mukabil taarruzu geri püskürtülmüş ve Fransız - İngiliz kuvvetleri tarafından hezimet uğratan mütearız Alman müstakil fırkası takib-

edilmeğe başlanmıştır. İstikşaf tayyarelerinin raporlarından Almanların cepheye yeni kuvvetler getirdikleri ve bilhassa Landau, Linburg, Valdebe'e motorize kuvvetler yığdıkları anlaşılmaktadır.

Fransız kutaatı Lüksemburg mntakasında bilhassa muvaffakiyetli ilerleyişler kaydetmekte ve istihbarat komiserliği haber vermekte çok ketum davranmaktadır.

Fransızlar Alman tayyarelerini kaçırttılar

Paris 11 (Radyo) — Bu sabah Sarbrük mntakasında Alman ve Fransız avcı tayyareleri arasında şiddetli bir hava harbi olmuş iki

Fransız tayyaresine mukabil sekiz Alman tayyaresi düşürülmüş ve Alman tayyareleri yirmi dakika süren bu mücadelede harb sa-

hasından kaçmışlar ve 120 millik bir mesafe dahilinde takib olunmuşlardır. Fransız tayyareleri üslerine avdet etmişlerdir.

Çek ve Avusturya bayrakları dalgalanacak

Paris 11 (A.A.)— Negredilen resmi bir tebliğde mühim Çekoslovak ve Avusturya kıt'aları teşkil için muktezi ilk elemanların vücutte getirildiği bildirilmektedir.

Fransada yakında Avusturya ve Çek bayrakları dalgalanacaktır. Diğer taraftan Fransada oturup başka milliyetlere mensub olan binlerce kişi askere yazılmakta ve bunların miktarı gittikçe artmaktadır. Bu yüzden yeni ahzı asker şubeleri tesisi me-

buriyeti hasıl olmaktadır. Yabancı gönüllüler ya muharebe birliklerine verilecek ve yahud arzu ve kabiliyetlerine göre millî müdafaa servislerinde çalıştırılacaklardır.

Holanda sahillerine mayn döküldü

Londra 11 (A.A.)— 6 Eylülde Rio - Claro vapurunun mürettebatı bir Holanda vapuru tarafından Asor adalarında karaya çıkarılmıştır.

Regent Tiger vapuru 8 Eylülde batırılmıştır. Vapurun yolcuları ve mürettebatı bir Belçika vapuru tarafından kurtarılmıştır.

Diğer cihetten negredilen bir Holanda tebliğine göre Holanda bitaraflığını müdafaa etmek üzere Şimal denizi adaları arasında sahillerine mayn dök-

Almanya yeniden asker topluyor

Amsterdam 11 (A.A.)— Alman seferberliği şahsi davetnameler gönderilmek suretille devam etmektedir. Dortmund polis şefi, emrine verilmiş

olan kimselere 11 ve 12 Eylülde mahallelerindeki polis komiserliklerine müracaat etmelerini bildirmiştir.

Bunlar, emniyet servislerine veya muavin servislere kaydedilip de henüz silâh altına çağırılmamış olanlardır.

Son 24 saatlik hâdiselerin hülâsası üçüncü sahifemizde

KISACA

Dimyata Pirince Giderken..

Polonyayı tezelden etmek, küçük devletleri yerlerinden kıpırtmamak, büyüklerle de: — Eh.. Olan oldu. İşte, biz şu Danzig ve Koridor işini size yardım olsun diye çarçabuk hallediverdik. Artık, biz sulh masasına oturuyoruz, siz de bu emrivakili kabul edersiniz, olup biter.. Demek, belki bir ümid ve taktiktir. Fakat, İngiltere şimdi: — Sonuna kadar!..

Deyip de üç senelik bir harb için hazırladığımız ilân ediverince işin şekli değişti. Bu vaziyette, büyük hayal sahibleri için, dimyata pirince giderken evdeki bulgurdan olmak.. kaygısı da var ki hakikaten tasalanılmıyacak mevzu değil.

(Diğer telgraflar 3 üncü sahifemizedir)

Saracoğlu Moskovaya Gidiyor

Ankaradan verilen haberlere göre Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu yakında Moskovaya gidecektir. Vekilin hareket tarihi henüz malûm değildir. Bu seyahatin, evvelce memleketimize gelmiş bulunan Sovyet Hariciye Komiser Muavini Potemkinin ziyaretini ifade maksadıyla yapıldığı anlaşılmaktadır.

Şükrü Saracoğlunun Moskova seyahatinin ne kadar süreceği de henüz belli değildir.

Meclis Bugün Toplanıyor

Ankara 11 (Hususi Muhabiri - mizden)— Türkiye Büyük Millet Meclisi yaz tatilini bitirmiştir. Bugün saat 15 de ilk toplantısını yapmaktadır. İlk içtima ruznamesinde mühim müakere maddeleri yoktur. Fakat, hükümetin harici siyaset hakkında Meclise izahat vermesi beklenmektedir.

Yarın da Meclis Parti grupları toplanacaktır.

Asker Gözile Cepheler

Bataklıklarda kat'i neticeli muharebeler olacağı ümidediliyor

Cephelerde son vaziyeti gösterir harita

Almanlar Polonya ordusunu tahminlerinden daha kuvvetli bulmuşlardır. Harbin başladığı bir Eylül tarihine tekaddüm eden gün-

lerde bazı Berlin mehafili, Polonyanın beş günde istilâ edileceğini ifade ediyordu. Halbuki harb baş-

(Devamı 3 üncü sahifede)

EKSPRES İNTİZAMA GİRDİ

Bu sabah gelen tren yolcuları anlatıyor

“Almanyada hayat tahammül edilmez bir hal almıştır,,

Dünden itibaren muntazaman çalışmaya başlamış olan Sepion ekspresi bu sabah da tam vaktinde gelmiştir. Şu farkla ki bundan evvelki ekspresler Fransanın Kale limanından itibaren yolu getirdikleri halde, şimdi Sempion, Paristen kalkmaktadır. Bunun sebebi İngiliz ve Fransız gemilerinin Manş denizini mayın tarlalarıyla kapamış olmalarıdır.

Bu sabah ekspresin ve konvansiyonlardan çıkan yolcular arasında Fransa ile ticaret muahedesi yapan Türk heyeti azasından Merkez Bankası muameleat müdürü Adnan Bilgi ile 12 Türk talebesi, Iraklı iki tayyare zabiti ile iki doktor, Litvanyalı bir gazeteci, Yugoslavya, Romanya ve Bulgaristan'dan gelen yolcularda vardır.

Bunların anlattıklarının hülâsası şudur:

— Mareşal Göring'in geçen gün söylediği nutuk Yugoslavya ve Romanya'ya soğuk bir düş tesiri yapmıştır. Bilhassa Mareşalin «Yugoslavya ile Romanya bizi kızdırmamın ne demek olduğunu bilirlere» şeklindeki cümlesi bu memleketlerde istihfaf ve asabi yetle karşlanmıştır. Siyasi mehafilde bu sözler Mareşale yakıştırılmamış ve kendisinden daha ağırbaşlı bir nutuk beklenmekte olduğu har tarafı söylenmiştir. Nutuk Yugoslavya ile Romanya'ya korkutmamıştır. Bu memleketler almakta oldukları askeri tedbirleri süknülle hemen her gün takviye etmektedirler.

Paris, Roma ve Berliinden gelen yolcular da şunları anlatmışlardır:

— Paris Almanlar tarafından bir kaç kere hava hücumu yapılmıştır. Fakat Alman tayyareleri Fransız hududundan girer girmez derhal her tarafa haber verilmekte ve Fransızların hazırlanmış oldukları müthiş hava aktif müdafaa faaliyete geçirilmektedir. Şimdiye kadar Fransaya yapılan üç hava hücumunda Alman tayyareleri bir tek bomba atmadan ric'ate mecbur edilmişlerdir.

İtalyanlar ise son günlerde Türkiye karşı muamelelerini tamamen değiştirmişlerdir. Şimdi Romada Türk - İtalya dostluğundan hararetle bahsedilmektedir. İtalyanlar Türk seyahatlarına İtalyanın harbe kat'iyen girmeyeceğini ve binacaleyle Türkiye -

nin bitaraf kalmakta devam edeceğini söylemektedirler. İtalyanlar Türk - İtalyan ticaretinin bugünlerde fevkalâde bir inkişafa mazhar olacağını da beyan etmişlerdir.

Berlinde hayat çok güçleşmiştir.

Sabun hayât kalmamıştır. Almanlar bunun yerine kaim olmak üzere bir madde bulmuşlardır da bu, köpürmediğinden Almanlar şikâyet etmektedir. Tanzim edilen yeni gıda listesine göre patatesin yenmesi ve miktârı serbesttir. Bir Alman haftada 900 gram et, 90 gram tereyağdan fazla istihlâkte bulunamaz. Yumurta ve kahve bulabilenlere bunları kullanmalarını için emir verilmeyecektir. Alman halkı İngilterenin harbe girmiş olmasından son derece teessür duymaktadır. Bazı Almanlar şöyle demektedir:

— Dünyada en kuvvetli iki şey vardır: Biri Allah, öbürü İngiltere.. İn - gilterenin harb ilân etmesi Almanların kuvveti maneviyasını çok sarımsmıştır.

Ahmed Şükrü Esmer

A. Ş. Esmer bulacaklardır.

İtalyanın bitaraf vaziyetini tahlil eden ilk yazısını bugün başmakale sütunlarımızda negrediyoruz. Diğer yazılar da yarından itibaren «Düş politikası» sütunumuzda bulacaklarını. Ahmed Şükrü Esmer, sütununda vekâlet eden arkadaşımız Ali Kemal Sunman da yine kıymetli mesaisini Son Telgrafın diğer sütunlarında imzalı ve imzasız yazıları ile devam ettirecektir.

ÇERÇEVE

Yeni devir

Büyük mes'uliyet devirleri büyük şahısları arar, yahud büyük şahıslar, ifadelerini büyük mes'uliyet devirlerinde bulur.

Avrupa maddî ve manevî bünyesinin misilsiz bir ihtilâle doğru gittiği bu ana baba günü arifesinde, bir milletin güven istikameti, Allah'tan sonra başındaki büyüklerdir. Hele bu millet, Türk milleti gibi, garb dünyasında olduğu kadar şark âleminde de belibaşlı bir mukadder ve hüviyet temsil ederse...

Bu anda millet büyüklerine düşen borç, bütün kanunları ve ilahîlerle ilgili ve dış dünyayı tanımak, sebebler ve neticeleri en ince muhasebe eleklerinden geçirmek ve birbirine zid bir tesir ortasında milletin en doğru istikamete sürmeyi bilmektir.

Avrupa emperyalist ve kapitalist âleminin, tezadlarını topyekün tasfiye etmek hamlesile birbirine girdiği şu anda Türk milleti, başında bir ismet İnönü, bir Fevzi Çakmak bulduğu için bahtiyardır. Harikulâdeliğe giden müvazenesizlikler yerine nümayişsiz alelâdelikler üslûbûle derin görüş ve selim akıl mümessili bu iki kahraman, bizim için ve bu anda ne büyük tali eserler!

Bir ayagı şarkta, öbür ayagı garbda, tekevvün davalarının en çetinine girilmiş bulunan Türk milleti, bence Avrupa kıyametinden hayat iksirile ölümlü gerbetini aynı zaman ve mekânda istihlal edebileceği, yepyeni bir devre girmiş bulunmaktadır.

Hemen her büyük milleti, ya tam hayat, ya tam ölüm davası karşısında bulunan bu Suratköprüsü yolculuğundan, bizi bir tam hayat bölgesine çıkaracak kılavuzlar basımızdadır. Sevinelim!

NECİB FAZIL KISAKÜREK

HADİSELER KARŞISINDA

Son Telgraf

ZMİR FUARINDA

DALGALANAN BAYRAKLAR

Polonyalıların Almanlar, kanlı bir muharebe içindedirler. Fakat, gazete-lerde güzel bir havadis okudum. Al- manlarla Polonyalıları dahi dost gözüle- rören, yalnız Türkiyedir.

İzmir fuarında, Alman ve Leh bay- rakları bu iki devlete aid olan pay- vonların üzerinde yanyana dalgalanı- rormuş.. Yanyana iki pavyon.. Dostça, ahbabca komşuluk ediyorlar.. Belki de, Leh ve Alman pavyonundaki mümes- siller, her gün birbirleri dostça ko- nusuyorlar, oturup beraber yemek da- hl yiyorlardır. Hayatın ne garib cil- vesidir.

Fakat, İzmir fuarının bu tesadüfî meydana getirmesi hakikaten güzel birşeydir.

DOĞRU HAVADİSİ

KEREDEN OKUYALIM?

Harb hareketında dair sarîh ve taf- silli malûmat alamadığı için birçok okuyucular şikâyet ediyor. Fakat, bu çe- şte gazetelerin tamamen haksız ol- duğu muhakkaktır. Çünkü, herb ye- rinden havadis almak, teslim edilir ki, pek kolay iş iş değildir.

Ben size, başka bir misal söyleye- diyim: Asıl işin garib tarafı şu: Biz, İs- tanbula aid havadisleri bile ekseriya doğru ve tamam alamıyoruz. Meselâ, dün gazetelerden birinde şöyle bir ha- vadis okudum:

Bu sene orta mekteplerde kadrolar aynen bırakılmıştır. Hiç bir değişiklik yapılmamış, mektepler, geçen sene- ki kadrolarla idare edilmektedir.

Bir başka gazete şöyle yazıyordu : Bu sene orta mektep kadrolarında mühim değişiklik olacaktır. Vekâlet kadroları yapılmış başlanmıştır. Yeni- den birçok elemanlar kadroya alma- caktır.

Gelin de siz çıkın işin içinden..

MADAM ATINANIN

TECZİYESİ İSTENİYOR

Şu Madam Atina vardı. Meşhur ran- devu.. Aylarca evvel gazeteler, onun

davasından her gün bahsedilerdi. Sonra, arkası kesildi. Ben, muhake- menin bittiğini zannetmişim. Dün, Madam Atinanın ismini tekrar gazete-lerde görmeyim mi? Meğer, mu- hakemesi, hâlâ devam ediyormuş.. Fa- kat, artık, son safhaya gelmiş. Madam cenablarının tecziyesi isteniyor.

Sayırsız insanın canını yakan, evini, barkını bozan bir insan olduğunda şüphe bulunmayan bu kadının ceza görmesinden memnun olmayacak var mıdır?

LOKANTACILAR VE

URFA YAGI

Lokantacılar, yeni yapılan tarifieden memnun değillermiş.. Kim bilir, şim- di de, ne gibi iddialar ileri sürüyorlar- dır. Hele Urfa yağı da beş on kuruş fırladuktan sonra, mutlak:

— Efendim, yağ, diğer malzeme de pahalalandı, Urfa yağı, Fakat, ben, lo- kantacılar Urfa yağı kullandıklarına kani değilim. Haleb orada ise, arşın burada.. Hangi mutavassıt telâkî et- tiğiziz lokantada yemek yerseniz, mi- nideniz bozuluyor. Binaenaleyh, lokan- tacıların, havayeli zarurietini iyi ka- litedeki maddelerle esasen alâkalari, mümasibetleri yok ki..

BOZULAN SADE

BİZİM YAZILAR MI?

Bir muharrir için karin fikrini öğ- renmek ekseriya çok müşküldür. Bazı tesadüfler, onların düşüncüklerini bi- ze aksettirir. Dün bir dostum geldi. Ba- na şunları söyledi:

— Vapurda geliyordum. Yanında oturanların senin yazılarını okuyorlardı. İçlerinden biri seni methetti. Bir diğeri de: «Evvelce iyi yazıyordu amma, son günlerde biraz süzdü..» dedi.

Bu arkadaşın bana anlattığı bu mü- şaheden sonra, kendime çekti düzen vermek icab ettiğini anladım. Fakat, okuyuculara şunu sormak isterim: Bo- zulan sade benim yazılarım mıdır?

POLİS

MAHKEMELER

Silâh Sesleri

Bundan bir müddet evvel Çatalca'da arkadaşları Arnavud İzzeti mavzerle öldüren, korucu Rüstem'in duruşmasına ağırceza devam edilmisti.

Sıgırtmacı Yusuf namında birisi şahid şafatı sorguya çekilmiştir. Bu zat şunları söylemiştir:

«— Hâdises günü kırdı babam ve diğer sıgırtmacı Yusuf'a konuşurken, bir aralık birbirini takib eden iki silâh sesi işittik. Aradan üç beş dakika geçmeden yanımdan Rüstem geçti. Omuzunda bir mavzer vardı. Kendisine: «— Ne oldu?» diye sorduk. «— Hiçbir şey olmadı..» dedi ve uzak- laştı, gitti. İki saat sonra Arnavud İzzet'in öldürüldüğünü haber aldık.»

Duruşma diğer şahidlerin de çağırıl- larak dinlemeleri için başka bir güne talik edilmiştir.

Ölüm sebebiyet veren şoför

Geçenlerde bir gün şoför Kemal o- tomobil ile Tozokparada yokuşa aşağı giderken, frenlerin tutmaması yüz- zünden Agavni namında bir kadını çığnıyarak ölümüne sebebiyet vermiş- ti.

Şoför Kemal'in muhakemesine bi- rinci cezada devam edilmisti. Birkaç şahid sorguya çekilmiş ve evrak tetkik edilmek üzere müddeiummiliğe ve- rilmiş, duruşma başka güne talik o- lunmuştur.

Bin kiloluk ayı balığı

Dün balıkçılar bin kilo ağırlığında bir ayı balığı yakalamışlardır. Bu canavar dün sabahtan itibaren balıkhane'de teşhir edilmeğe başlanmıştır.

Aradaki fark

Bazı açık gözler, ihtikâr yolunu tut- mak isterken, bugünkü Türkiyenin, 1914 deki Osmanlı imparatorluğu ol- madığını, bir an için unutmış olaca- lar. Kanun ve hükümetin aldığı şid- detli tedbirler sunu isbat eder ki, ar- tık bu mecliste gayri meşru, gayri- kanunî hiçbir hareket bulunamaz.

Harbi Umumiye giren Osmanlı dev- leti, en büyük hatayı böyle bir harbe girmekle yapmıştır. Bu kadar idraksız olan bir devlet, şüphesiz, memleketi ihtikârın önüne geçemez, halkın ız- rabını dindiremez.

Çünkü, o sırada devletin başında bu- lunanlar, devlet idaresinde daha yeni öğreniyorlardı. Milletin sırtını bir nevi tecribe tahtası yapmışlardı.

Bugün, vaziyet böyle değildir. Genç Cumhuriyet Türkiyesi hilekârlar, gayri meşru kazanç arıyan dalaverecinin nefes almasına bile meydan vermez. Bugün, «leb» demeden leblebi oldu- ğunu anlıyoruz.

BURHAN CEVAD

haksızlık ediyorlar. Onlara: Çekoslo- vakiyayı hür bırakınız, Arnavutluktan çekiliniz, Romanya ve Yugoslavya ü- zerindeki tazyiklere nihayet veriniz. Lehistanı tahliye ediniz, hayat sahası tabirinden vazgeçiniz denilse ne ce- vab verirler?

metnin hâkimî mutlakı olan bir a- damın Tempların faaliyetine karşı göstermiş olduğu alaka idi.

Templar, bu teklifin samimî ol- madığını pek iyi biliyordu. Polisi- nin kendisine iki yüz bin dolar ödenmesine hiç bir zaman müsâ- ade etmeyeceğine şüphe yoktu. Templar'ın iki yüz bin dolar vere- cekler ve Avrupa'ya giderken de teşvie geleceker. «Güle, güle!» diyecekler. Hiç olur mu bu?

Simdi Templar, bulundduğu müş- kül vaziyetten yakayı sıyırmayı düşünüyordu. Fakat nasıl?

Devem eden fısıltılardan kula- ğına kadar «elen bazı kelimelerden anladığına göre, haydutlar cetesi kendi hakkında bir hüküm vermek üzereydi. Bilhassa Or- krid'in nekadâr yavaş da olsa, söy- lediği sözleri daha iyi işitiyordu.

O sırada bir ses çıktı:

— Bir tek adanın hepimize ka- fa tutmasına imkân yoktur.

Baş hâkim vavaş sesle cevap verdi, Templar bu cevabı işitme- di. Sonra Orkrid yüksek sesle de- di ki:

— Ben bu adamın sözüne ina- nırım. Evet, şimdiye kadar ken- disini başka bir adamla görme- dik.

Kulman:

— Evet, dedi, bütün dünyayı hayrete düşüren bir adam! Fakat onun hakkından gelmeği bana bi- rakınız.

Orkrid ise başka türlü düşü- nüyordu:

— Biz, biraz da efkârı umumi- yeyi düşünmek mecburiyetinde-

Yük Arabaları

Belediye atlı nakil vasıtalarını kaldıracak

Belediye kanununun muaddel 19 uncu maddesi Belediye'ye ve -saiti nakliye'yi bizzat yapmak ve yahud da bir müesseye devir ver- mek salâhiyetinden başka yük ta- şıma vesaiti üzerinde de aynı hak- ları vermektedir. İstanbul beledi- yesi bu noktaları ehemmiyetle tet- kik etmeğe karar vermiştir. Bunun için Belediye reis muavinî Rifat Yenelin riyaseti altında bir ko- misyon teşekkül etmiştir.

Komisyonun tetkik edeceği hu- susların başında araba ile nakli- yat gelmektedir.

Beledite reisliği iptidai vasıta olan atlı yük arabalarının İstan- buldan tamamen kaldırılması fik- rindedir. Bu takdirde komisyon yük tramvayları ihdası imkânını da tetkik edecektir.

Resmî dairelerin serbest dövizle mübayaatı

Dahiliye Vekâleti İstanbul vi- lâyetine gönderdiği bir tamimde, devlet daireleriyle sermayesinde devletin iştiraki bulunan mües- selerin serbest dövizle mübayaatta bulunabilmeleri veya serbest dö- vizle tahhüderde bulunabilmel- eri için muhakkak Heyeti Vekile kararı lâzım olduğunu bildirmi- ştir.

Üniversitede yeni tedarisat talimatnamesi

Üniversite edebiyat fakültesi profesörler meclisi fakülte için ye- ni bir tedarisat talimatnamesi ha- zırlamağa başlamıştır.

Bu talimatname ile fakülte şim- diye kadar tatbik olunan «sınıf us- ulu» kaldırılmakta ve yerine «Sertifika» usulü konmaktadır.

Yani fakülteye devam edecek ta- lebelerden bir kısmı serbest de- vamlı suretile sırf bir ilim adamı olarak yetişebilecek; muntazam devam edenler ise edebiyat mu- alimi olabileceklerdir.

Ada suyu ucuzlaya bilecek

Adalara verilen su fiyatı üzerinde sular idaresi tetkikler yapmaktadı- r. Bu fiatlarda yeniden tenzilat imkânları aranacaktır. Diğer ta- raftan Adalara yapılan su tesisi da tetkik mevzuu olmaktadır.

Adalarda yapılan tesisat masarifi- de esas olarak tefris olunan boruların maktâi nazarı itibare alınmakta- dır. Haber aldığımız göre ya- pılan tetkikler Adalarda su sarfiyatlarını tenzil imkânlarının mevcut olduğunu göstermekte- dir.

Harbiye-Şişli yaya kaldırımı

Harbiye ile Şişli arasında tre- tuarların genişlemesi işi mec- buren bir sene tehir olunmuştur. Yapılan hesablara göre bu tretu- arların inşası için bilâhare ev sa- hiplerinden tahsil edilmek üzere 32 bin lira sarfolunmasına lüzum vardır. Halbuki Belediye bütçe- sinde bu sene buraya sarfoluna- cak tahsisat yoktur. Gelecek sene bütçesinde bu iş için icabeden para ayrılacaktır.

İngiliz matbuatının Almanya ile çok meşgul oldukları görülüyor.

Almanya'nın kuvveti İngiltere'de ne tahmin ediliyor?

Buna dair İngiltere'nin sayılı politika adamlarından Sir Grant Robertson ta- rafından Taymisse yazılmış bir ya- zı vardır. Bu yazıyı takib edince şu ne- ticelere varılıyor.

Bugün Almanyanın askeri kuvveti 2,000,000 insandan mürekkebedir. Bü- tün iki milyon kişilerin giydirmesi, yedirilmesi, içirilmesi, barındırılması lâzım geldiğine şüphe yok değil mi?

Fazla olarak eli silâh tutan böyle iki milyon kişilerin içinde bulunan al- konarak nihayeti belli olmayan bir zaman için bunların kâzamlarından, işlerinden mahrum edilmeleri de mem- leketin iktisadiyatında ayrıca müthiş sarsıntılara sebep olacaktır. Yani iki milyon adamın istihsal ve çalışma membarları kurumsu demektir.

Kadınlar gelince; onlara da büyük işler veriliyor. Almanya bugün her manasile yalnız askeri bir memleket olmuştur. Kadınlar bu askeri mem- lekette ancak askeri iş görebilirler.

Kadınlar da ordunun hastabakıcı- lık ve diğer yardımcı işleri için ça- rılmışlardır. Bu suretle Almanya iş hayatında çalışan, kazanan kadın- lar da faaliyet sahalarından çe- rilmiş oluyorlar. Bu suretle çekilmiş olan kadınların miktarı 100,000 olarak tahmin ediliyor. Hiç olmazsa bu mik-

HALK FİLOZOFU

Maginot daha kuvvetlidir

Fransız müstahkem hatı karşısında ve hemen hemen ona müvazi olarak yapılmış olan Almanların Ziegfried müstahkem hattının yarılması, bütün dünya askeri müşahidelerinin müteale- sine göre gayrimümkün birşey de- ğildir. Almanlar, bu hatı çok acele inşa etmişlerdir. Burada kullanılan malze- menin iyi olmadığı iddiası yabana atılmamalıdır. Hattâ, bazı kimseler, hattın inşaatının tamamen bitmemiş olduğunu dahi ileri sürüyorlar.

Hatırlarda olsa gerektir ki, bundan birkaç ay evvel, Ziegfried civarındaki nehirler, fazla yağmurlardan taşmış ve Almanların meşhur müstahkem hat- ta sular altında kalmış, harap olmuş- tu. O zamanki ajans telgrafları, Hitle- rin, bu hatı derhal tamire başlatıldığını, hattâ, inşaatın neden bu kadar mu- kavemetsiz yapıldığını da, Almanyada günün mevzuu olarak, sorulduğu yazılmıştı.

Muhakkak olan cihet şudur ki, Al- manların müstahkem hatı, Fransız- ların Maginot'suna müvazi olarak ya- pılmış olmasına rağmen, mukavemet kudreti, harb kıymeti, asla müsa- ve değildir. Yapılacak bir mukayese mu- lak surette Alman hattının aleyhine- dir.

Fransızların Maginot istihkamları bir âlemidir. Bütün Alman hududu bo- yunca, Maginot, âdetâ yeraltında, bir dünyadır. Toprağın altında yayılmış sıralanmış kasabalar. Maginot, dün- yanın en meşhur ve mukavim müs- tahkem hatı olarak şöhret bulmakta haklıdır.

Fransızlar, bu hat için milyarlar sarfetmişler, birçok fedakârlıklara katlanmışlardır.

REŞAD FEYZİ

KUÇUK HABERLER

★ İnhisarlar idaresi bu sene üzümlü mübayaatını arttıracak ve fazla aldığı üzümleri sarab, likör imal ederek bun- ları ihrac edecektir. Haride likörleri- me fazla fazla rağbet gösterilmesi ihracatı kolaylaştıracaktır.

★ Tiftik ihracatı menedilmemiş ol- duğundan bugünlerde yeni ve mühim satışlar beklenmektedir.

★ Belediye şehrimizdeki pastırma i- malat hanelerini sıkı bir kontrol altına almıştır. Son zamanlarda piyasaya çı- karılan pastırmaların yeniliye salih olmadığı görülmüştür. Alman nüme- neler tahlii ettirilmektedir.

★ Şehrimizdeki bütün memba suları da belediye devredilecektir. O zama- na kadar suyu belediye'nin kontrolü al- tında bulunacaktır.

★ Şehrimizdeki şoförlerden birçok- runda çalışmak için müraacaat etmiş- lerdir. Talibler imtihanla alınacaklardır.

★ Adalarla plaj islekleri arasındaki vapur seferleri mevsim dolayısıyla bu- gündün itibaren lâğvedilmiştir.

Almanyanın Kuvveti

İngilizlerin tahminlerine göre 2,000,000 süngü ne idi?

Harb uzadıkça Almanyanın sanayi ve ziraat menbaları kuruyacak, açlık ve imalatıslılık tehdidini göstermeğe başlayacaktır.

İngiliz matbuatının Almanya ile çok meşgul oldukları görülüyor. Almanya- nın mevcut kuvveti ne olduğunun merak eden İngiliz okuyucuları tatmin etmek üzere salâhiyetler olan erbabi tara- fından yazılmış malûmat da mevcud- tur. Almanyanın kuvveti İngiltere'de ne tahmin ediliyor?

Buna dair İngiltere'nin sayılı politika adamlarından Sir Grant Robertson ta- rafından Taymisse yazılmış bir ya- zı vardır. Bu yazıyı takib edince şu ne- ticelere varılıyor.

Bugün Almanyanın askeri kuvveti 2,000,000 insandan mürekkebedir. Bü- tün iki milyon kişilerin giydirmesi, yedirilmesi, içirilmesi, barındırılması lâzım geldiğine şüphe yok değil mi?

Fazla olarak eli silâh tutan böyle iki milyon kişilerin içinde bulunan al- konarak nihayeti belli olmayan bir zaman için bunların kâzamlarından, işlerinden mahrum edilmeleri de mem- leketin iktisadiyatında ayrıca müthiş sarsıntılara sebep olacaktır. Yani iki milyon adamın istihsal ve çalışma membarları kurumsu demektir.

Kadınlar gelince; onlara da büyük işler veriliyor. Almanya bugün her manasile yalnız askeri bir memleket olmuştur. Kadınlar bu askeri mem- lekette ancak askeri iş görebilirler.

Kadınlar da ordunun hastabakıcı- lık ve diğer yardımcı işleri için ça- rılmışlardır. Bu suretle Almanya iş hayatında çalışan, kazanan kadın- lar da faaliyet sahalarından çe- rilmiş oluyorlar. Bu suretle çekilmiş olan kadınların miktarı 100,000 olarak tahmin ediliyor. Hiç olmazsa bu mik-

ilk Mektebler

Bu sabahdan itibaren talebe kaydına başlandı

Şehrimizdeki bütün ilk mekteb- lerde bu sabahtan itibaren yeni talebe kayıd ve kabulüne başlan- mıştır.

Bu münasebetle bugün bütün muallimler mekteplerinde bulu- nacaklar ve meclis halinde topla- narak mekteplerinin yeni ders yılı vaziyetini tesbit edeceklerdir.

Yapılan tahminlere göre bu yıl Beyazid, Fatih ve Akarsay civarı mekteplerinin 1 inci sınıflarına daha fazla müraacaat olacağı zan- nedilmektedir.

Maarif Vekâleti bu sene hiç bir çocuğun mektebsiz bırakılmaması- nı kat'i surette bildirdiğinden mü- racaat nekadâr çok da olsa bütün çocuklar kabul olunacaktır.

Diğer taraftan ilk mekteplerde ikmal imtihanlarına da ayın 25 in- de başlanması kararlaştırılmıştır.

Gümrükteki Alman mallarının bedelleri

Alman ticaret anlaşması nihayet bulmadan evvel, gümrüğe gelen Alman mallarının bedellerini Mer- kez Bankasına yatıran tüccarların mallarını gümrükten çıkarmaları için yaptıkları müraacaatta güm- rükler idaresi vaziyeti Merkez Bankasından sorarak tetkik etme- ği lüzumlu görmüştü. Haber aldığımız göre Merkez Bankası bu malların tüccarlara teslim edilme- sinde bir mahzur görmediğinden yakında kendilerine gümrükler idaresi tarafından icabeden mü- saade verilecektir.

Zonguldaga giden vapurlar

Yalnız kendi yakacak kömürle- rini almak üzere Zonguldak ve E- reğli limanlarına gelecek bülümün gemilerin sihi muameleye tâbi olmakla beraber bu uğrayışların- dan dolayı sıhhat resmi alınma- ması kararlaştırılmıştır. Bunların yakacak kömürlerini alırken su, kumanya gibi mübrem ihtiyaç- larını temin etmeleri de bu mua- fiyeti bozmuyacaktır. Aynı karar hükümden Boğazları transit ge- cen gemiler de faydalanacaktır.

Bu husustaki karar dün âlakadar- lara tebliğ edilmiştir.

İhtikârla mücadele

Ankarada bulunan Belediye ik- tisad müdürü Bay Saffet bugün şehrimize gelmiştir. Bay Saffet ihtikâr meselesi etrafında muhtek- lerle İstanbulda yapılacak müca- dele üzerinde direktifler almıştır.

Bay Saffet bu direktifler üze- rinde Vali ve Belediye reisi Lütfi Kırdara izahat vermiştir. Hemen tatbikata geçilecektir.

DİS POLITİKA

Jofr'in uykusu

Yazan: Ali KEMAL SUNMAN

Yıldönümü oldu. Yirmi beş sene ev- vel bugünlerde Jofr Almanların taar- ruzunu durdurarak Fransa için Marn zaferini temin etmişti. Jofr bugün sağ değildir. Lâkin yirmi beş sene evvel onun yardımcısı olan General Gamlen bugün müttelik Fransız ve İngiliz or- dularının başkumandanı bulunuyor. Karşındaki Almanya ise yirmi beş sene evvelki gibi değildir; sürüklenmiş ol- duğu bu harbe birçok mahrumiyet- lerle karşılaşmaktadır.

Fakat biraz da Jofr'dan bahsetmek sırası geldi: Bu Fransız Generali hesa- bına, tedbirine son derece itimadı olan bir askerdir. Ona dair sonradan pek çok şeyler yazıldı ki bunları okurken bir kumandanın haiz olması lâzım gelen meziyetlerin başında serinkanlılığın, fevkalâde anlarda hiç hesabını şaşır- mıyarak iş görebilmek hasletlerinin geldiği anlaşılıyor. İşte meselâ Jofr'un şu haline bakınız: Her gece saat on- da yatan bu asker, mercede Alman ta- arruzuna karşı o büyük muvaffakiyeti temin ettiği günlerin heyecanı ge- celerinde de yine saat onda yatıp müs- terih uykusunu uyuyan bir kuman- danmış. Onun bu halinden dolayı ni- ce kimseler telâş etmiş, şikâyet etmiş, böyle en tehlikeli gecelerde bile uyku saatını şaşırmayan bir kumandanın kayıtsızlığı yüzünden Almanların ça- bucale Paris'e girebileceklerini söyle- yenler çıkmıştı. Fakat parlamento'ya ve efkârı umumiye'ye karşı Jofr'i mü- dafaa edenlerin bu müstesna kuman- dana olan itimadı hiç sarılsımyanların başında Briand bulunuyordu. Fransa- nın bu meşhur devlet adamı da bugün sağ değildir. Briand asker olmamakla beraber pekâlâ alimîştî ki cephe'deki kumandan böyle kolay kolay değiştiri- lemez. Bilhassa uykusuna hâlel ge- tirmeyecek kadar da kendine itimadı olursa..

Jofr o zaman önündeki haritaya hiç silinmeyecek bir çizgi çekerek:

— Almanlar buradan öteye geçe- rmezler, diyebilmiştir. 914 sonbaharı Al- manlar için böyle olmuştu. 918 sonbaha- rı da mağlûbiyeti getirmiş oldu. Kay- serin Almanyanı iş harberinden İngi- ltere ve Fransa için çok müşkül dev- reler oldu. Birkaç defa da sulh lâkru- duları ortaya atıldı. Fakat İngiltere ile Fransa harbin sonuna kadar, yani Al- manyanın tamamille silâhını teslim e- deceği gün gelinceye kadar devam e- deceğini tekrarlıyorlardı.

O da oldu. Kayser Almanyası niha- yet acı bir mütareke ile galiblere tes- lim olmuştu. Bu mütarekeden daha az acı olmayan bir musaleha da vardı. Al- manya sulha varmak için acı şartları kabul etti.

Fakat o ağır şartlardan birer birer kurtulmak için sulh ve müzakere yol- larında yürüdüğü muvaffak olmuş ve galibler arasındaki ihtilâflardan ist- tifaede etmiştir. Lâkin şimdi ki Alman- ya bilhassa şu bir iki senedir yalnız kuvvete dayanarak küçük milletleri ezmek yoluna gidinece Avrupa sulhunu tehdit eden bir tehlike halini almış oldu. Şimdi ona karşı İngiltere ve Fransanın dediği yine şu oluyor: So- nuna kadar harbl.

Yeni hapisane ve adliye sarayları

Mimar Asım kömürcü oğlu ta- rafından yapılan yeni hapisane binasının plânı ikmal edilmek ü- zere. Yeni plânın bugünkü Sul- tanahmed meydanı ve bilhassa Sultanahmed camii ile hemahenk olup olmadığı tetkik olmaktadır. Lüzum görülürse plânda tadilat yapılacaktır.

Diğer taraftan yeni adliye sarayı projesinde de tadilat yapılmak- tadır. Çünkü yeni adliye teşki- lâti ile İstanbul mahakemelerinin sayıları çoğalmıştır.

Bu münasebetle projeye yeni ve büyük bir âgırca salını ile mün- ferid hâkimlikler için ayrı mah- keme salonları ilâve olunmaktadır.

Birimizin Derdi

Hepimizin Derdi

Seyyar satıcılar

Beşiktaşta Yenimahallede otu- ran bir okuyucumuz yazıyor:

«Belediye'nin eskiden verilmiş güzel bir kararı vardı. Seyyar sa- tıcılar, mahalle aralarında saat sekizden evvel bağırıp satış yap- mıyacak. Bu güzel kararım şim- diye kadar bozulmuş olduğuna zannetmiyorum. Fakat tatbiki ci- hette gevşedi mi nedir, bizim ma- hallede seyyar satıcılar, inanın, hattâ saat yediden evvel bağır- mağa geçiyorlar. İstanbul di- ğer semtleri de öyle midir, bil- mem! Fakat şu birkaç satırda Be- şiktaş kaymakamlığının nazarı dikkatini celbederseniz, bütün mahallemin memnun kalacağını iyi biliyorum.»

HADİSELER KARŞISINDA

Gazeteler

İKRAM:

Ebüzziyade Velid «Büyük harbe Almanların Tanenberg zaferini kazan- maları Marn muharebesini kaybetme- lerine sebep oldu. Şimdi de Almanlar iki ateş arasındadı. Bu vaziyet belki de harbin çabuk bitmesini muvib olur. Zaten harbi umumi kime ne kazandırdı ki; ondan daha feci olacağına şü- phe edilmiyen bu harb neticede Al- manlarla da milyonlarca ceseden ve on milyonlarca ağlayan insandan başka birşey kazandırsın» diyor.

CUMHURİYET:

Yunus Nadi, Alman - İtalyan çelik ittifikasına rağmen İtalyanın yeni har- be bitaraf kalması sebeblerini tahli ediyor. Alman talebelerinin İtalyan menfaatlerine uygun olmayıp tehli - keli bile olduğunu tebarüz ettiren mu- harrir diyor ki, İtalya realist bir si- yasetin en zaruri icablarına uyun ha- reket ediyor. Bu suretle harbin kısa sürmesini de temin ile insanlığa bü- yük bir hizmet edebilir.

YAKİT:

Son 24 Saatte Neler Oldu?

Fransızlar yeni arazi işgal ettiler

Son 24 saatte harp cephesinde ve siyasi sahalarda geçen hâdise - lerin hulâsası şudur:

Sark cephesi dün nisbeten dur - gunluk göstermiştir. Varşovanın kenar mahallelerine giren Alman askerleri, arkadaşın kuvayı külli - yenin gelemediğini görünce, gir - dikleri yerleri terketmeğe mecbur kalmışlardır. Varşova suana ka - dar siddetle mukavemet ediyordu. Burada, kanlı muharebeler olduğu anlaşıyor. Polonya ordusu gayet mahirane geri çekilmesine devam ediyor. Varşova önlerinde büyük bir maydan muharebeye hazırlığı yapıldığı gelen haberlerden anla - nılmaktadır. Almanlar, mühim bir sanayi merkezi olan Ledz şehri işgal ettiklerini bildirmişlerse de, bu haber teyeyüd etmemiştir. Al - man hava küt'aları, münakale yol - larını, muhacir katarlarını bomba - lamakta devam ediyorlar.

Garb cephesinde ise, Fransız taarruzları ve ilerlemeleri muvaf - fiyette devam etmiştir. Fran - sız zırhlı otomobillerinin Alman toprağına girmek Sigfrid hatına taarruz ettiklerini, bizzat Alman - lar da itirafı etmişlerdir. Fakat, Almanlar, bu taarruzun püsürttüğünü söylüyorlar. Hal - buki, Fransız tebliğleri, Fransız k'alarının işgal ettikleri nokta - lar da tutunduklarını bildirmek - tedir. Almanların mukabil taarru - zu neticesiz kalmıştır.

Denizde muharebeler daha sîd - detli bir safhaya girmiştir. Alman tahli bahirleri birkaç İngiliz ticaret gemisini batırdığı gibi, İngiliz zırhlıları da birkaç Alman gemi - sini batırmışlardır. Alman ticaret gemilerinin faaliyeti tamamen fel - ce uğramıştır. İngilizler İmpa - ratorluk yollarını ve muvasala nok - talarını da emniyet altına almış bulunuyorlar.

Şimal denizinde, Manşta, İngi - liz ve Fransız kuvvetleri mayın tarajları tesis etmişlerdir.

Eski Alman İmparatoru Kayser, Hitler'e gönderdiği bir mesajda, Almanyanın 1914 ten daha feci bir felâketle karşı karşıya bulundu - ğunu hatırlatmıştır.

Alman Maresalı Göring'in ev - reiki gün söylediği nutka demok - rat matbuatı ve siyasi mehafili ga - zetleri sarıh ve siddetli cevaplar ver - mektedir. Demokratların hiçbir şekilde boyun eğmeyeceği ve za - rere kadar harbe devam edileceği bildirilmektedir.

Kanada da, dün Almanyaya kar - şı harp ilân etmiştir. Romanya bir takım ihtiyat efraı yeniden silâh altına almış, ordu mevcudu bir milyon üç yüz bin bulmuştur.

Tayyare Piyangosu Talihlileri 10,000

Lira kazananlar
32760 27.924

500 LİRA KAZANANLAR

29567 4486 39057 15492 29707

200 LİRA KAZANANLAR

36866 20097 9916 26857 678 31581
2611 10140 26652 12492 19947
37755

100 LİRA KAZANANLAR

14806 3300 37174 26282 38819 26179
31733

50 LİRA KAZANANLAR

22352 18770 22952 18152 23028 19434
9059 32728 33078 16440 32464 25035
28645 20679 27312 12244 6644 14509
38338 39742 1961 18214

30 LİRA KAZANANLAR

6926 18480 38663 39950 36102 5610
11980 36545 7266 6822 34327 22314
26498 19049 14920 10091 3279 23828
14870 39760 28275 6146 171 2913
33826 8230 15086 19400 39473 19940

Romanyada yeni tedbirler

Bâkrës 11 (A.A.) — Hususî mü - saadenamesi olmyan ecnebilerin Karpatlaraltı Okranyası hududu civarında dolaşmaları menedil - tir.

Saracoğlu bu akşam gidiyor

Ankara 11 (Hususî muhabirimiz - den telefonla) — Hariciye Vekili Şük - rü Saracoğlunun bu akşam Ankara - dan Moskova müteveccihen hare - keti mukarredir.

İki kararname çıktı

Ankara 11 (Hususî muhabirimiz - den, telefonla) — Hükümet ihtikârla mücadele için iki kararname çık - armıştır. İcabederse bu kararnameler kanunlaştırılacaktır.

Sovyet Rusya da garb mintaka - sında yeniden bir kısım ihtiyat - ları silâh altına almıştır. İsviçre de yarım milyon insanı silâh altı - na almış bulunmaktadır.

Londonan verilen bir habere gö - re de, Alman tayyareleri Roma - nya toprakları üzerinde bazı keşif uçuşları yapmışlar, fotoğraf çek - mişlerdir.

İSTİM MAKİNESİ MAKİNİSTİ ARANIYOR

İstim makinelerinde çalışmış tecrübeli bir makiniste ihtiyaç var - dır. İstiyenlerin acele Galatada eski Şarab iskelesi sokağında Mu - radiye hanında 5 inci katta Fethiye Maden şirketine müracaatları.

İstanbul Gümrükleri Başmüdürlüğünden:

- 1 — Aşağıdaki mübayaa işi 14/9/39 perşembe günü saat 10 da zararlık suretinde yapılacaktır.
- 2 — 50 teneke lâmba petrolü, ihale bedeli 121 lira 25 kuruştur.
- 3 — İsteklilerin belli ihale gününde Başmüdürlük Satınalma ko - misonuna müracaatları ilân olunur. (7143)

No. 82 Yazan: M. SAMİ KARAYEL

Fatihin maksadı Moradan yardım gelmemesi di, Turhan beyin 25 bin serden geçtişi vardı

Turhan Bey, padişahın aldığı emir üzerine Moraya hareket etti. Turhan Beyin maiyetinde iki oğlu vardı. Bun - ların isimleri Ahmed ve Ömerdi. Mora, o vakitler Bizans imparator - una tâbiydi. (Sindiki Yunanistan). Bizans imparatoru iki biraderi idare ediyordu. Dimityrios ve Tomas nam - ıyla. Olan bu adamları hazreti Fatih, Tur - han Beye esir etmesini irade buyur - du.

Fatihin maksadı Moradan İstanbul - a yardım gelmemesi idi. Turhan Beyin maiyetinde yirmi beş bin serdengeçti vardı.

Turhan Bey Morallıların müdafaa ve taarruzlarını kıldı. Aman verdimi - ni diye her hamlede «Korent» e indii. Ka - raları zaptetti ve daha aşağılara ka - raları her tarafı zaptederek binlerce e - aldı.

Turhan Bey esirleri «Arkadiya» ya getirdi. Biraz sonra, ikinci bir akınla Mora boğazına kadar indi. Bilâhare Mora'ya da aldı.

Turhan Beye karşı, bütün Mora ve kuzeyinde bulunan şövalyeler, Venedik ve Franseden imdada gelen gönül - leri muharebe ediyorlardı.

Nihayet, Türk ve düşman kuvvet - leri Sideropolithe önünde kanlı bir muharebeye tutuştu. Matyo - Azan kumandasında bulunan düşman kîta - atı tarafından bir pusuya düşürülen Turhanın büyük oğlu Ahmed Bey ko - lile beraber esir düştü.

Ahmed Bey, Bizans imparatorunun Moradaki hâkimi olan kardeşi Dimit - riyosun yanında esir kaldı. Askerleri tamamen kıliçtan geçirildi.

Ahmed Bey, İsparta kalesine kapa - tıldı. Fakat; bu pusı başkınıın duyan Turhan Bey, bütün Morayı baştan ba - şa kıliçtan geçirip zaptetti.

Nihayet orada da diğer yerlerde ol - duğu gibi Türkler hâkim kaldılar ve Fatih Sultan Mehmedin Turhan Beye emrettiği şeyler çok geçmeden vücade gelmiştir.

Artık; imparatorun biraderleri olan iki despot, paytahta gidip imparatora muavenet edebilecek ümidini kat'iyen terketmişlerdi.

Moranın kısmen zaptı, Rumelisiyarı kalesi tarafından atılan bir topu Venedikli kaptanın, gemisinin batırıl -

EN SON DAKİKA

Amirallik makamının sakladığı sır

London 11 (A.A.) — İstihbarat nezaretî amirallik makamının Al - man tahli bahirlerine karşı alı - nan tedbirlerin neticesini bildir - mediğini yalnız denizaltı mayin - leri döken Alman gemilerine karşı elde edilen muvaffakiyeti neş - rettğini bildirmektedir. Halbuki İngiliz takib filosu bilhassa İngi -

tere civarında İmparatorluğun de - niz yollarını ve muvasalasını mu - hafaza etmek üzere büyük bir faa - liyet göstermektedir. Yakında bü - tün ticaret gemilerine harp gemi - leri refakat edecek ve bu sayede İngiliz vapurlarını torpillemek vak'aları azalacaktır.

Harb patları patlamaz bu usulü - tatbik etmek imkânı elde edile -

Almanların sahte radyo neşriyatı

Varşova 11 (A.A.) — Pat ajansı bil - diyor:

«Almanlar Polonya radyosunun ko - nuştugu zihabını vermek için Polonya

Bir çok Polonyalıları tevkif edildi

London 11 (A.A.) — Almanların iş - gali altında bulunan mintakalarda bir çok Polonyalıları tevkif edilmiştir. Bun - lar rehine olarak alınmaktadır. Al - man radyosu, bu vaziyeti Polonya li -

radyolarının dalga uzunluklarını kul - lanmağa devam etmektedirler. Alman - lar geçende de bir Polonya radyosu - nun dalga uzunluğunu kullanmışlar ve spiker, Polonyalıların kanlarının son

sanında bildirmiş ve Polonya arazi - sinde ekalliyete mensub Almanların geniş mikyasta tevkifine karşı bir mu - kabelebilmiş olmak üzere bu tedbire müracaat edildiğini ilâve etmiştir.

Harb patları patlamaz bu usulü - tatbik etmek imkânı elde edile -

Rumenler memleketleri için ölecekler

Bükreş 11 (A.A.) — Matbuat bugün Alman - Leh harbi hakkında tefsirler - de bulunmaktadır. Hariciye Nazırı Ga - fenko ile temas halinde bulunan Ti - vepul gazetesi Alman motörlü kîta - larının adedce tevaffukunu tebarüz et - tirdikten ve Polonya kît'alarının kahramanlığından sitayişle bahsettik -

ten sonra şöyle demektedir: «Polonyanın çektiği ızdırab bugün - lerce komsu ve dost Romanyada a - kisler bırakmaktadır.»

Yarı resmi Romania gazetesi Ro - men milletini vatanın şerefini muha - faza etmeğe davet ettikten sonra şöyle yazmaktadır:

Almanlar yiyecek maddesi bulamıyor

London 11 (Radyo) — Almanyay - nın mevaddi gıdayı, iptidaiye ve harb malzemesi getirebileceği bü - tün yolların İngiliz ve Fransız do - donanmalarının müsterek tedbir -

lerle tamamen kapatılması ted - biri tamamlanmıştır.

Almanlar şimdiki Sovyet Rus - yadan, şimali İtalyadan ve Bal -

Fransadaki Polonyalıları topluyor

Paris 11 (A.A.) — Polonya se - fareti, Fransada yaşayan Polonya - lılara hitaben radyo ile aşağıdaki beyannameyi neşretmiştir: «Fransa'da mühim askeri Polon - ya kît'aları teşkil için Fransız hü - kûmetile yapılan anlaşma, dün imza edilmiştir.

Bu kît'alar, Polonya bayrağı al - tında muharebe edecek ve Polon -

yalı zabırların kumandası altında bulunacaktır. Bu suretle Polonya ile Fransa arasındaki tesanüd daha sıkı bir şekilde kuvvetlendirile - cektir.

Polonya, Fransız milletinin na - muskârhığına, kahramanlığına ve kuvvetine tamamen itimad etmek - tedir. Bu itimad hissi, Fransa top -

«Hoyratça bir kuvvetin altında ezil - len memleketler hiçbir zaman unutul - maz. Romanya hiçbir zaman alçak ve düşüncesiz bir hareketle bulunmı - yacaktır. Romenler icab ederse memle - ketlerini müdafaa etmek için ölecek - lerdir.»

«Hoyratça bir kuvvetin altında ezil - len memleketler hiçbir zaman unutul - maz. Romanya hiçbir zaman alçak ve düşüncesiz bir hareketle bulunmı - yacaktır. Romenler icab ederse memle - ketlerini müdafaa etmek için ölecek - lerdir.»

«Hoyratça bir kuvvetin altında ezil - len memleketler hiçbir zaman unutul - maz. Romanya hiçbir zaman alçak ve düşüncesiz bir hareketle bulunmı - yacaktır. Romenler icab ederse memle - ketlerini müdafaa etmek için ölecek - lerdir.»

«Hoyratça bir kuvvetin altında ezil - len memleketler hiçbir zaman unutul - maz. Romanya hiçbir zaman alçak ve düşüncesiz bir hareketle bulunmı - yacaktır. Romenler icab ederse memle - ketlerini müdafaa etmek için ölecek - lerdir.»

«Hoyratça bir kuvvetin altında ezil - len memleketler hiçbir zaman unutul - maz. Romanya hiçbir zaman alçak ve düşüncesiz bir hareketle bulunmı - yacaktır. Romenler icab ederse memle - ketlerini müdafaa etmek için ölecek - lerdir.»

«Hoyratça bir kuvvetin altında ezil - len memleketler hiçbir zaman unutul - maz. Romanya hiçbir zaman alçak ve düşüncesiz bir hareketle bulunmı - yacaktır. Romenler icab ederse memle - ketlerini müdafaa etmek için ölecek - lerdir.»

«Hoyratça bir kuvvetin altında ezil - len memleketler hiçbir zaman unutul - maz. Romanya hiçbir zaman alçak ve düşüncesiz bir hareketle bulunmı - yacaktır. Romenler icab ederse memle - ketlerini müdafaa etmek için ölecek - lerdir.»

«Hoyratça bir kuvvetin altında ezil - len memleketler hiçbir zaman unutul - maz. Romanya hiçbir zaman alçak ve düşüncesiz bir hareketle bulunmı - yacaktır. Romenler icab ederse memle - ketlerini müdafaa etmek için ölecek - lerdir.»

«Hoyratça bir kuvvetin altında ezil - len memleketler hiçbir zaman unutul - maz. Romanya hiçbir zaman alçak ve düşüncesiz bir hareketle bulunmı - yacaktır. Romenler icab ederse memle - ketlerini müdafaa etmek için ölecek - lerdir.»

«Hoyratça bir kuvvetin altında ezil - len memleketler hiçbir zaman unutul - maz. Romanya hiçbir zaman alçak ve düşüncesiz bir hareketle bulunmı - yacaktır. Romenler icab ederse memle - ketlerini müdafaa etmek için ölecek - lerdir.»

«Hoyratça bir kuvvetin altında ezil - len memleketler hiçbir zaman unutul - maz. Romanya hiçbir zaman alçak ve düşüncesiz bir hareketle bulunmı - yacaktır. Romenler icab ederse memle - ketlerini müdafaa etmek için ölecek - lerdir.»

«Hoyratça bir kuvvetin altında ezil - len memleketler hiçbir zaman unutul - maz. Romanya hiçbir zaman alçak ve düşüncesiz bir hareketle bulunmı - yacaktır. Romenler icab ederse memle - ketlerini müdafaa etmek için ölecek - lerdir.»

«Hoyratça bir kuvvetin altında ezil - len memleketler hiçbir zaman unutul - maz. Romanya hiçbir zaman alçak ve düşüncesiz bir hareketle bulunmı - yacaktır. Romenler icab ederse memle - ketlerini müdafaa etmek için ölecek - lerdir.»

«Hoyratça bir kuvvetin altında ezil - len memleketler hiçbir zaman unutul - maz. Romanya hiçbir zaman alçak ve düşüncesiz bir hareketle bulunmı - yacaktır. Romenler icab ederse memle - ketlerini müdafaa etmek için ölecek - lerdir.»

«Hoyratça bir kuvvetin altında ezil - len memleketler hiçbir zaman unutul - maz. Romanya hiçbir zaman alçak ve düşüncesiz bir hareketle bulunmı - yacaktır. Romenler icab ederse memle - ketlerini müdafaa etmek için ölecek - lerdir.»

«Hoyratça bir kuvvetin altında ezil - len memleketler hiçbir zaman unutul - maz. Romanya hiçbir zaman alçak ve düşüncesiz bir hareketle bulunmı - yacaktır. Romenler icab ederse memle - ketlerini müdafaa etmek için ölecek - lerdir.»

«Hoyratça bir kuvvetin altında ezil - len memleketler hiçbir zaman unutul - maz. Romanya hiçbir zaman alçak ve düşüncesiz bir hareketle bulunmı - yacaktır. Romenler icab ederse memle - ketlerini müdafaa etmek için ölecek - lerdir.»

«Hoyratça bir kuvvetin altında ezil - len memleketler hiçbir zaman unutul - maz. Romanya hiçbir zaman alçak ve düşüncesiz bir hareketle bulunmı - yacaktır. Romenler icab ederse memle - ketlerini müdafaa etmek için ölecek - lerdir.»

«Hoyratça bir kuvvetin altında ezil - len memleketler hiçbir zaman unutul - maz. Romanya hiçbir zaman alçak ve düşüncesiz bir hareketle bulunmı - yacaktır. Romenler icab ederse memle - ketlerini müdafaa etmek için ölecek - lerdir.»

«Hoyratça bir kuvvetin altında ezil - len memleketler hiçbir zaman unutul - maz. Romanya hiçbir zaman alçak ve düşüncesiz bir hareketle bulunmı - yacaktır. Romenler icab ederse memle - ketlerini müdafaa etmek için ölecek - lerdir.»

«Hoyratça bir kuvvetin altında ezil - len memleketler hiçbir zaman unutul - maz. Romanya hiçbir zaman alçak ve düşüncesiz bir hareketle bulunmı - yacaktır. Romenler icab ederse memle - ketlerini müdafaa etmek için ölecek - lerdir.»

«Hoyratça bir kuvvetin altında ezil - len memleketler hiçbir zaman unutul - maz. Romanya hiçbir zaman alçak ve düşüncesiz bir hareketle bulunmı - yacaktır. Romenler icab ederse memle - ketlerini müdafaa etmek için ölecek - lerdir.»

«Hoyratça bir kuvvetin altında ezil - len memleketler hiçbir zaman unutul - maz. Romanya hiçbir zaman alçak ve düşüncesiz bir hareketle bulunmı - yacaktır. Romenler icab ederse memle - ketlerini müdafaa etmek için ölecek - lerdir.»

«Hoyratça bir kuvvetin altında ezil - len memleketler hiçbir zaman unutul - maz. Romanya hiçbir zaman alçak ve düşüncesiz bir hareketle bulunmı - yacaktır. Romenler icab ederse memle - ketlerini müdafaa etmek için ölecek - lerdir.»

«Hoyratça bir kuvvetin altında ezil - len memleketler hiçbir zaman unutul - maz. Romanya hiçbir zaman alçak ve düşüncesiz bir hareketle bulunmı - yacaktır. Romenler icab ederse memle - ketlerini müdafaa etmek için ölecek - lerdir.»

«Hoyratça bir kuvvetin altında ezil - len memleketler hiçbir zaman unutul - maz. Romanya hiçbir zaman alçak ve düşüncesiz bir hareketle bulunmı - yacaktır. Romenler icab ederse memle - ketlerini müdafaa etmek için ölecek - lerdir.»

«Hoyratça bir kuvvetin altında ezil - len memleketler hiçbir zaman unutul - maz. Romanya hiçbir zaman alçak ve düşüncesiz bir hareketle bulunmı - yacaktır. Romenler icab ederse memle - ketlerini müdafaa etmek için ölecek - lerdir.»

«Hoyratça bir kuvvetin altında ezil - len memleketler hiçbir zaman unutul - maz. Romanya hiçbir zaman alçak ve düşüncesiz bir hareketle bulunmı - yacaktır. Romenler icab ederse memle - ketlerini müdafaa etmek için ölecek - lerdir.»

«Hoyratça bir kuvvetin altında ezil - len memleketler hiçbir zaman unutul - maz. Romanya hiçbir zaman alçak ve düşüncesiz bir hareketle bulunmı - yacaktır. Romenler icab ederse memle - ketlerini müdafaa etmek için ölecek - lerdir.»

«Hoyratça bir kuvvetin altında ezil - len memleketler hiçbir zaman unutul - maz. Romanya hiçbir zaman alçak ve düşüncesiz bir hareketle bulunmı - yacaktır. Romenler icab ederse memle - ketlerini müdafaa etmek için ölecek - lerdir.»

«Hoyratça bir kuvvetin altında ezil - len memleketler hiçbir zaman unutul - maz. Romanya hiçbir zaman alçak ve düşüncesiz bir hareketle bulunmı - yacaktır. Romenler icab ederse memle - ketlerini müdafaa etmek için ölecek - lerdir.»

«Hoyratça bir kuvvetin altında ezil - len memleketler hiçbir zaman unutul - maz. Romanya hiçbir zaman alçak ve düşüncesiz bir hareketle bulunmı - yacaktır. Romenler icab ederse memle - ketlerini müdafaa etmek için ölecek - lerdir.»

İtalyanlar Niçin Bitaraf Kaldılar?

(Birinci sahifeden devam)
fırsat kollamaktadır. Bu, İtalyanın an - asinine tamamen uygun olan bir ha - ricî politika. İtalya için imzalanmış mukavele, verilmiş söz, girişilmiş ta - ahhüd yoktur. Vaziyetin inkisafına göre, hareket hatını tayin edecektir. Al - manyanın mağlûb olacağına akli e - rerce, eski Avusturyayı ihya ederek Adriyatik üzerindeki taşıyıcı izale et - mek için mihrer arkadaşına karşı har - be girmekle tereddüd etmeyeceği gibi, hareket İngilterenin ve Fransanın a - leyhine inkisaf ederse, bu imparator - lukların mirasını paylaşmak için bun - lara karşı da yürüyebilir. Fakat İtal - ya için henüz karar verecek zaman gelmemiştir.

A. S. ESMEER

Asker Gözile Cebheler

(Birinci sahifeden devam)
lıyalı on gün olmuştur. Alman Mareşali Göring söylediği nutukta daha dört hafta lazım geldiğini id - dia etti. Bu iddianın da evvelki iddia gibi garib olduğu muhakkak - tır.

Polonya ordusu, an'anevi kah - ramanlığını göstererek ordunun bütünlüğünü bozmadan, gayet mah - irane geri çekilmelerle harbedi - yor. Göring'in de itirafı ile, Alman - ya Polonyaya karşı 70 modern fir - ka kullanmağa mecbur olmuştur. Ona rağmen, bugüne kadar hiç de muvaffak olmuş sayılamaz. Po - lonya ordusu 60 fırkadan fazla - dır. Bu fırkalarından bugüne kadar külli kuvvetlerin geri çekilme - sini temin için, ancak bir tek fırka feda edilmiştir. Asıl kuvvetler, kat'i neticeli muharebe yerine doğ - ru muntazaman ric'at etmekte ve Alman kuvvetlerini yormakta, za - yiat vermektedir.

Polonya ordusunun, düşmanı üssülherekelerden uzaklaştırarak, memleketin sarkındaki çok geniş bataklıklara doğru çekileceği ve bu sahanın cenub kısmında netice - ci kat'iyevi almak üzere bir im - ha muharebesi yapacağı anla - şılmaktadır.

Garb cephesinde Fransız ve İn - giliz kuvvetlerinin büyük taarruz için hazırlıkları, keşifleri de bit - mek üzeredir. Almanlar, bu cephe - de zayıftır. Şark hududundaki 70 fırkayı garb cephine getirmek, Göring'in zannettiği gibi kolay ol - mayacaktır. Almanya, iki kuvvetli cepheye harbetmek mecburiyetin - dedir. Eğer şarktan garbe bir ki - sim kuvvetler getirirse, bu, Al - manyanın kahraman Lehliere karşı mağlûbiyeti ile neticelene - cektir. Garb cephesini bugünkü kuvvetlerle idareye devam ederse, yakında vukuu beklenen çok falk Fransız ve İngiliz kuvvetleri kar - şısında yine mağlûb olacaktır.

ERKANHARB

Kızcağız sapsarı oldu ve bir kadavra halinde kapıdan çıkıp gitti. Ben perişandım. Kızı artık ölmüş farzediyordum da kalbim sızlıyordu. Benim içtiğim kahve yüzünden kızın başına felâket gelecekti. İçtiğim kah - vede ölüm tadı vardı.

Bir gün komşu hizmetçilerden biri falına baktırmaya geldi. O gün hala - mın canı sıkılıyordu. Artık ufak te - fekerlerin falına da benim yanımda bak - mağa başlamıştı. O gün de ben ye - mekten sonra kahve istemiş, içmiştim, fincanımı aldım, kızı: Batır parmağın su teleye dedi. Kız batırdı, halam ba - kıp söyledi: «Bir erkek yüzünden ka - har çekeceksin. Sakın sarışın erkekle - re sokulma. Kazaya uğrayıp öleceksin.»

Kızcağız sapsarı oldu ve bir kadavra halinde kapıdan çıkıp gitti.

Ben perişandım. Kızı artık ölmüş farzediyordum da kalbim sızlıyordu. Benim içtiğim kahve yüzünden kızın başına felâket gelecekti. İçtiğim kah - vede ölüm tadı vardı.

Bir gün komşu hizmetçilerden biri falına baktırmaya geldi. O gün hala - mın canı sıkılıyordu. Artık ufak te - fekerlerin falına da benim yanımda bak - mağa başlamıştı. O gün de ben ye - mekten sonra kahve istemiş, içmiştim, fincanımı aldım, kızı: Batır parmağın su teleye dedi. Kız batırdı, halam ba - kıp söyledi: «Bir erkek yüzünden ka - har çekeceksin. Sakın sarışın erkekle - re sokulma. Kazaya uğrayıp öleceksin.»

Kızcağız sapsarı oldu ve bir kadavra halinde kapıdan çıkıp gitti.

Ben perişandım. Kızı artık ölmüş farzediyordum da kalbim sızlıyordu. Benim içtiğim kahve yüzünden kızın başına felâket gelecekti. İçtiğim kah - vede ölüm tadı vardı.

Bir gün komşu hizmetçilerden biri falına baktırmaya geldi. O gün hala - mın canı sıkılıyordu. Artık ufak te - fekerlerin falına da benim yanımda bak - mağa başlamıştı. O gün de ben ye - mekten sonra kahve istemiş, içmiştim, fincanımı aldım, kızı: Batır parmağın su teleye dedi. Kız batırdı, halam ba - kıp söyledi: «Bir erkek yüzünden ka - har çekeceksin. Sakın sarışın erkekle - re sokulma. Kazaya uğrayıp öleceksin.»

Kızcağız sapsarı oldu ve bir kadavra halinde kapıdan çıkıp gitti.

Ben perişandım. Kızı artık ölmüş farzediyordum da kalbim sızlıyordu. Benim içtiğim kahve yüzünden kızın başına felâket gelecekti. İçtiğim kah - vede ölüm tadı vardı.

Bir gün komşu hizmetçilerden biri falına baktırmaya geldi. O gün hala - mın canı sıkılıyordu. Artık ufak te - fekerlerin falına da benim yanımda bak - mağa başlamıştı. O gün de ben ye - mekten sonra kahve istemiş, içmiştim, fincanımı aldım, kızı: Batır parmağın su teleye dedi. Kız batırdı, halam ba - kıp söyledi: «Bir erkek yüzünden ka - har çekeceksin. Sakın sarışın erkekle - re sokulma. Kazaya uğrayıp öleceksin.»

Kızcağız sapsarı oldu ve bir kadavra halinde kapıdan çıkıp gitti.

Ben perişandım. Kızı artık ölmüş farzediyordum da kalbim sızlıyordu. Benim içtiğim kahve yüzünden kızın başına felâket gelecekti. İçtiğim kah - vede ölüm tadı vardı.

Bir gün komşu hizmetçilerden biri falına baktırmaya geldi. O gün hala - mın canı sıkılıyordu. Artık ufak te - fekerlerin falına da benim yanımda bak - mağa başlamıştı. O gün de ben ye - mekten sonra kahve istemiş, içmiştim, fincanımı aldım, kızı: Batır parmağın su teleye dedi. Kız batırdı, halam ba - kıp söyledi: «Bir erkek yüzünden ka - har çekeceksin. Sakın sarışın erkekle - re sokulma. Kazaya uğrayıp öleceksin.»

MİLLET MECLİSİ TOPLANDI

Başvekil Millete Fevkalâde Mühim Bir Nutuk Söyliyerek
Memleketin Avrupa Harbi Karşısındaki Vaziyetini ve Dahili
İşlerimizi ve Aldığımız İhtiyatî Tedbirleri İzah Buyurdularİtalyanlar Niçin
Bitaraf Kaldılar?

Musolini'nin, bir harbin çıkmasına mani olmağa çalışmış olması ve muvaffak olamayınca, İngiltere ve Fransa ile harbi göze alamadığından bitaraf kalmağa karar vermiş olması düşünülebilir.

Yazan: Ahmed Şükrü Esmer

Geçen hafta başıyan harbin en büyük sürprizi mücadelede İtalyanın bitaraf kalması karar vermesidir. İtalyan devlet adamları ve İtalyan gazeteleri, çıkacak olan bir harbe İtalyanın bitarflığı nasıl izah edilebilir? Bir takım ihtimaller akla gelmektedir:

1— Evvelâ İtalyanın Almanya ile anlaşıktan sonra bitaraf kalmış olması. Mihver devletlerinin, geniş bir tecavüz politikasını tatbik etmeğe karar verdiklerini fahzedelim. Bu politikanın ilk hamlesini teşkil edecek olan Polonya harbinde Almanya İtalyanın bitaraf kalmasını, harbe iştirak etmesini terahhüs etmiş olabilir. Bir defa Polonya ortadan kalktıktan sonra iki mihver devleti, geniş fütuhat planının tatbikatında elbirliği yapacaklardır.

2— İkinci bir ihtimal, daha hesaplı ve daha ihtiyatlı olduğundan şüphe edilmeyen Musolini'nin, bir harbin çıkmasına mâni olmağa çalışmış olması ve muvaffak olamayınca, İngiltere ve Fransa ile harbi göze alamadığından bitaraf kalmağa karar vermiş bulunmasıdır. Birinci ihtimali kabul etmek, Alman tecavüzünün Polonyada durmuyarak geniş bir mihver fütuhat politikasının ilk hamlesi olduğunu kabul etmek demektir ki bu, henüz kat'i olarak belâ değildir. Bilâkis Almanların

Polonya'ya ele geçirdikten sonra burada kendi himayeleri altında bir devlet kurarak İngiltere ve Fransa'ya sulu teklif etmeleri ihtimalinden bahsedilmektedir. Bu vaziyette İtalyanın harbe iştiraki bahis mevzuu olmaz. Belki Almanya Polonyada hedefine varduktan sonra Musolini, mutavassıt rolünü yapmağa çalışacaktır. Esasen Alman - Sovyet paktından sonra müvazenenin tamamen değiştiği de nazari itibare alınmak lâzımdır. Genç bir fütuhat programı, artık eski mihver kombinasyonundan ziyade Sovyetlerle Almanyanın karar verebilecekleri bir mesele haline almıştır. İtalya artık Almanya için eski ehemmiyetini kaybetmiştir. İtalyanın yardımından müstağni kalan bir Almanyanın İtalya için tehlikesi de o derece büyümüştür. Bu tehlikenin iki devlet arasındaki tesanüt en sıkı olduğu bir zamanlarda da mevcut olduğunu unutmamak lâzımdır. Filhakika Hitlerin Musoliniye verilmiş bir sözü vardır. Fakat Polonyanın âkibeti bu sözlerle ne dereceye kadar itimad edilebileceğini göstermiştir.

İtalyanın bu bitarflığı Almanya ile arasında yapılan bir anlaşma neticesine mi yoksa harbdan çekindiği için mi takip ediliyor? Bu suale kat'i olarak cevap verilememekle beraber, birice, vaziyet ne olursa olsun İtalya hareketin inkisafını beklemekte ve (Devamı 3 üncü sayfada)

(Son Telgraf, birçok vesilelerle okuyucularına bildirdiği gibi, ikinci tabı yapmağı âdet edinmemiştir. Dünyanın bu karışık harp vaziyetleri karşısında dahi ikinci tabı yapmadık.

Fakat, bugün öğleden sonra, saat 15 te Başvekil Dr. Refik Saydamın Büyük Millet Meclisinde söylediği nutku, bütün okuyuculara bir an evvel bildirmeyi bir borç telâkî ettik. Nutkun tam metnini aşağıya koyarken, gazetemizin makineye verinceye kadar gelmiş olan telgrafları da karilere iblâğ ediyoruz.)

Muhterem arkadaşlarım, İki aylık bir tatil devresinde ve mütehipler-nizle yakından temastan sonra verdüğün karar veçhîl bugün toplanmamız hükümetiniz için çok ferahlı ve kendisine kuvvet verecek bir hâdisedir.

Hepinizi hürmetle selâmlarım (Alkışlar) bu iki ay içinde Avrupa vaziyetinde vukua gelen elim hâdiseler malûmunuzdur ay lardanberi suhûl muhafaza için yapılan bütün teşebbüsler maalesef müsbet bir neticeye varamamış emrivakî oluncaya kadar her taraf edileceğini ümit etmekten hâlî kalmadığımız harp başlamıştır.

Ümitlerimizin tahakkuk edememesinden hepimiz muztarız. Türkiye Cumhuriyetinin siyaseti bu san zamanların mühim vakayii içinde aynı istikameti muhafaza etmiş aynz imüvayakkız ve dikkatle muayyir inkisafı takip etmiştir. Muharip taraflarla münasebetlerimiz normaldir ve beynelmîlel münasebat kaidelelerine uygundur.

Almanya ile aramızda doğru dan doğruya bir siyasi ihtilâf mevzuu yoktur.

Polonya ile münasebatımız ise hemen daima zararsız ve dostane olmuştur. İngiltere ve Fransa ile malûmunuz olan muayyen esaslarda menfaat iştirakimiz ve müşterek telâkîlerimiz vardır bu memleketler ile müzakere-i ne başladığımız nihai muahede-lerin en dostane bir hava içinde görüşülmesi devam etmektedir. Aziz arkadaşlarım - Biz bugünkü harbin haricindeyiz bu harbin memleketimize bulayacak inkisaf ar göstermemesini temenni ediyoruz.

Memleketimizin bazı yerlerin de alması olduğumuz askeri tedbirler ancak ihtiyat tedbirleridir. Arkadaşlarımız komşumuz Savyet ittifakı ile münasebatımız dostanedir ve dostane kalacaktır (Bravo sesleri a kışlar). Alâkadâr rabıalârimizda hiçbir değişiklik yoktur. Temalarımız ve mutlak olan fikir teatillerimiz her zamanki gibi samimîdir. Haricî siyasatımızın diğer unsurları son defaki marazatımdanberi size arz edilecek bir tebeddül göstermemişlerdir.

Hakından emin olan milletimiz hakka ve kuvvete dayanan politikasında sükûta suulla ve müteyakkız yürümekte devam edecektir (Bravo sesleri alkışlar)

Muhterem arkadaşlarım, memleketimizde memnuniyete değer bir sükûn mevcuttur. Halkımız huzur ve emniyet içinde iş ve güçleri ile meşguldür. Türkiye'de inzibat ve âşayış hiçbir medeni memlekettan daha zayıf değildir.

Milletimiz beynelmîlel buhranın inkisafını vekar ve metanetle takip ediyor.

Millî Sefer yüksek meclise bağlılığı ve itimadınızla mübahi olan hükûmetimize karşı itimadî iştirak ve gurur verecek derecededir. (Bravo sesleri ve alkışlar)

İnsanlığa ârız olan ve inkisaf seyrile devam müddeti tahribatının derecesi bugünden kestirile-

miyen büyük buhran karşısında milletimiz için en isabetli hareket tarzının ihtiyar ediliğine ve bundan sonra da bu yolda şuurlu bir surette yürüneceğine herkesin inandığını görmekte kuvvet ve inşirah duymaktayız (Bravo sesleri).

Arkadaşlar, Tatilden evvel kabul buyurduğunuz barm kanunu tatbik mevkiine girdi bundan müessir olacak va'andasların adedi az olmasına rağmen alâkadârlar bu kanunun tatbikatını sükûnetle karışlamakta hattâ bunların büyük bir ekseriyeti bundan vicdani bir memnuniyet ve inşirah duymaktadırlar kanaat edeyiz. Elde ettikleri menfaatin bir kısmın - dan mahrumiyete mukabil bu kanunun bertaraf ettiği hal yani memlekette yapıldı tahribattan millî bünyenin kurtulmuş olması kenânetini, vicdanlarını sikan b r huzursuzluk an kurarmıştır.

Bunu emniyetle huzurunuzda arz edebiliriz. Türk çocukları herhangî saikin kendi aralar na sokuğu müsavatlığı ve ıktı - mai nizama müteveccih açığı ve kendi maddî menfaatlerine uygun da olsa asla hüsnü telâkîi edemez ve böyle bir ârizanın bertaraf edilmemesi beklerler. Hatâ onun için bizzat çalışırlar kanaat edeyim.

Biz bu tecrübe de bu hakikatın tecellî ettiğini görmüş olmakla müstehziz. İktisadî sahada ki çalışmaları alâkalı ve talepler arasında yapılan son iş takisinden sonra daha verimli bir şekilde inkisaf etmekte - dir. Devlet sinai programları - nın tatbik ve ikmaline ağımsı fabrikaların faaliyetlerinin daha ileriye ve tanzimine dikkatle çalışılmaktadır.

ve Meclis Parti Grupumuzun son direktiflerinden müthem olarak Devlet ve sanayi ve madenleri işlerinde ve umumî olarak sanayi ve maadî kredisinin daha müsmir esaslar dahilinde tanzimi üzerinde tesirleri şumullu olacak ve iktisadî hayatımızın inkisafına cevap verecek tedbirler itihazını ehemmiyetli bir mevzu olarak ele almış bulunuyoruz.

Bu husustaki kanun lâiyahları kısa bir zamanda huzurunuzda gelecek - tir. Yeraltı servetlerinin araştırılması faaliyetini muntazam bir programa maltında devam etmekte ve başlıca devlet madenlerinin geniş mikyasda istismarı yolunda ki faaliyeti hız verilmektedir. Ergani bakır madeni işleme başlamıştır. Morgol madeninin tehzizatına başlamaktadır. Kömür istihsalatında mevcut vasıta şart ve imkânların israfına mahal verilmeyecek azami neticeler elde etmek için her türlü gayret sarfolunmaktadır.

Bununla beraber bu mevzuada istihsalatı teşkilâtlandırmak ihtiyacı karşısında bulunduğumuzu işaret etmek isterim. Kömür havzasının devleteleştirilmesi için bir teşebbüs girişilmiştir. Cumhuriyetin büyük eseri ve Türk sanayinin en büyük temelini teşkil eden Karabük demir ve çelik fabrikalarının su anda ilk iş - tihsalini vermekle malî sanayimize kudretli bir unsur katmış olduğunu arz etmekle sevinç duyuyorum. (Bravo sesleri alkışlar).

Arkadaşlar, Büyük Meclisin tatil devresine girmesini takip eden ayların hükûmetimizin ticaret politikası ve bunun tatbikatı üzerinde ehemmiyetli faaliyeti olmuştur.

Haricî ticaretimize yeni istikameter verilmesi şeklinde başlayan bu faaliyete Avrupada harbin başlamasını müteakip bir taraftan daha fazla kuvvet verilirken diğer taraftan da dahilî ticaretlerimizin makul hadlerde tutulabilmesi ve iç paz - arların ve hareketi getirilmesi

Mevzuları sâ'atle ele alınmış mahsullerimizin kıymetlendirilmesi ile meşgul teşekküllere yeni vazifeler verilmiş bankalarla

mevduatın çekilmesi teşebbüsâtı millî bankalarımızın ve Merkez bankasının müşterek mesaisi ile şimdiye kadar sarfatsız bir şekilde idare edilmiş olduğu gibi son günlerde iç piyasada görülen bazı ihtikâr hareketlerini daha ilk adımda akamete uğrattacak tertibat ve ihzarata da girişilmiş bulunmaktadır. (Bravo sesleri) Müsaade buyurulursa bu işlerin her biri hakkında kısaca maruzatta bulunmak isterim.

İç fiyatlarımızla dünya fiyatları arasındaki muvazenesizlik yüzünden merkezi Avrupa devletleri haricinde kalan memleketlere yaptığımız ihracatımızın son senelerde arzettiği müşkülâtı bertaraf etmek için bazı büyük devletlerle ticaret anlaşmalarımızı ihracatımıza imkân verecek bir şekilde tanzime gayret ederken aramızda anlaşma mevcut olan ve olmıyan memleketlerle ticaretimizi kolaylaştıracak acil tedbirler tevsül eylemiş bulunmaktayız. Fransızlarla yapılan ticaret anlaşmasında mevzuu bahsolan mahdud mallardan maada bütün ihrac mallarımızın ithal edilmesi Kanada ve Mısır ile olan ticaretimizin inkisafına engel teşkil etmeyen bazı kararların kaldırılması bu meydana zikrolunabilir.

Bu suretle başlıca ihrac maddelerimizin sürümü teşkil edildiği gibi sanayimizin muhtâc bulunduğ bazı ham maddelerin ithal imkânları da temin edilmiş olmaktadır. Haricî mübadelede temayül eylediğimiz fakat muamelelerimizin intizam altına almak ihtimalatımız müşkülâtı maruz kılan prim yükselmelerine mâni olmak ve bunları iç ve dış piyasacablarına göre ayarlamak gayesi ile büyük millî bankamızın iştirakile kuvvetini Türk parası kıymetini koruma kanunundan alan bir takas limited şirketi kurulmuştur. Direktiflerini Ticaret ve Maliye Vekâletleri ile Merkez Bankamızın mümessillerinden müteşekkîl bir komisyondan almak suretile işleyen bir teşekkül pek kısa bir zamanda gerek takas primlerini tanzim, gerek basbosh bir halde cereyan eden ve çok defa espekülatist bir mahiyet alan hareketlere mâni olmak bakımından değerli mesaide bulunmuş prim seviyelerinden mühim sayılacak tenzilat teminini muvafık olduğu gibi ihracat ve ithalatı tasirlerimizde de itimad edilebilecek derin bir senet olmak itibarile her tarafta memnuniyet uyandırmıştır.

Büyük ehemmiyet verdiğimiz ve senelerdenberi de zirai mahsullerimizin infiallarını hakikî piyasaya icapları haricindeki âmilelerin tesiri altında kalarak düşmekten korumak ve bu suretle bunların değer fiatları asatısını temin eylemek için bir taraftan ihrac imkânları mevcut oldukça bazı mühim ihrac müddetlerimiz için ihracatçıların müşterek ve müteakabil bir surette hareket etmelerini temin edecek tacir birlikleri vücade getirmek suretile fiatlar m / ul hadlerinde korunmak istenmiş inhisarlar umum müdürliğünün piyasada nazimlik hizmetini görececek şekilde müba yaftta bulunması temin olunmuş ve diğer taraftan bugünkü ahal ve şeraitin ihdas ettiği bazı mahallî sükûtlı vaziyetleri önlemek üzere üzüm, incir, fındık bölgelerinde satış kooperatif teşkilâtımızın faaliyetleri genişletilerek ortak olmayan müstahsilillerin mallarını da toplamak ve mallar mukabiinde avar vermek teşebbüsüne girişilmiştir. (Bravo sesleri)

Hâlen satış kooperatifleri, malî bünyeleri ile mütenasip bir surette idare edilen bu ilk hareketi takviye eylemek bu teşekküllerin ihdas edecekleri beşele-

ri de iskonto muamelesine tâbi tutmak suretile kendilerine daha geniş bir faaliyet açmak karardayız son günlerde iç piyasada görülen bazı ihtikâr hareketleri münasebeti ile aldığımız tedbirlerden bahsedelim. Üç gün evvel nesrettiğimiz bir tebliğ ile memlekette en az bir senelik ihtiyacı fazla işe mevadî bulundugunu, zarurî maddelerin hemen kâffesini ya ihracı men veya lisansa tâbi tutulduğunu ih tikâra teşebbüs edecekler hakkında hükûmetin en şiddetli bir surette takibata geçeceğini, etrafıca efkârümüzü izah eylemişim. Mazde hepimizin şahit olduğumuz vukuatın tekrerrüne fırsat ve imkân verilmeyecek'tir (Bravo sesleri ve alkışlar) Şimdiden idari ve kanunî bütün tedbirlerle müracaat edilmiş olmakla beraber bu husustaki mevzuatımızın ikmal ve takviyesi lâzımgeldiğî neticesine vardık. Bu maksatla iki kanun lâiyhası bugün erde yüksek huzurunuzda takdim olunacaktır.

Haricî duruma nazaran zirai istihsalî teşvik ve takviye eylemek başlıca mesgalemiz olmaktadır. Bütün resmi teşkilâtımız bu maksadı temin edecek şekilde tahrîk edilmiş bulunmaktadırlar.

Zirai istihsalatın inkisafına yarayacak bir tedbir olmak üzere kredi faizlerinde ahiren yapılmış olduğumuz tenzilatı da zikreylemek lâzımdır. Ziraat Bankasının zirai kredi ve satış kooperatiflerinde yüzde 7,5 faizle akmakta olduğu kısa vadeli kredilerden istihsale taalluk eden takriben 12 milyon liraya bağı o an kısmının faizleri yüzde 5,25 haddine indirildiği gibi bankanın müstahsile doğrudan doğruya açığı ve vadeleri beş seneye kadar yükselen orta vadeli kredilerle vadeleri beş seneden fazla olan uzun vadeli kredilerin faizleri de yüzde sekiz buçuktan yüzde altıya tenzil edilmiş bulunmaktadırlar.

Bu nisbet yüzde otuzaya yakın bir ucuza mal demektir. Alman bu tedbirle bir taraftan kooperatiflerin himaye edilmesine diğer taraftan zirai işletmenin demirbaşını teşkil etiyen vasıtalarla tehzine ve Ziraat Vekâletinin zirai istihsal programının tahakkuk ettirilmesine daha fazla imkân verilmiş olmaktadır.

Zirai kredi de faizlerin indirilmesi teşebbüsü yanında açılan kredilerin kolay işlenmesini ve bilhassa formalitesinin az bir mekanizmaya tâbi tutulmasını şart koyduk. Ticari hayatımıza ait tedbirler arzederken bankaların mevduatın çekilme hareketi hakkında da birkaç kelime söylemek isterim. Bir kısım vatandaşlar bu aayın başında mevduatlarını geri almak için bankalara müracaata başladılar. Mevduatın çekilme hareketi geçen hafta sayımı ihmal olmayacak bir vüs'atte iken üç dört gündenberi evvelâ durgunlaşmış müteakiben tevafuka yakın bir rmanzara göstermekte bulunmuştur. Vatandaşların banka larımızdaki mevduatları hakkında endişeye düşmeleri için hiçbir ciddi sebep yoktur. Bankalarımız şimdiye kadar muhtelif vesilelerle bünyelerinin sağlamlığını isbat ettikleri gibi hâlâ da bütün talepleri karşıyabı - lecek bir durumdadırlar. Vadeli mevduatları dahi iadesine devam olmaları bunun en yeni ve bariz delilini teşkil eyler. Hükûmetimiz, mevduatın çekilme hareketi karşısında talep edilen mevduatın herhalde iade olunmasını en doğru bir yol olarak kabul etmiş ve bu hususta icap eden tertibatı da almıştır. (Bravo sesleri).

Aziz arkadaşlarım, Zirai istihsal vaziyetimiz emin ve sağlamdır. Zirai maddeler üzerinde herhangi bir sıkıntı varid değildir. Bereketli ve iyi kaliteli bir mahsul yılını idrak etmiş bulunuyoruz. Evvelce de arzettiğim gibi mevcudumuz

yıllık ihtiyacımızın üstündedir. İstihsal kuvvetimiz eski devrelere nisbet edilmeyecek derecede yüksektir. Yalnız son sekiz on yıl içinde ekim sahaları asgari bir hesaba yüzde otuz altıman mahsul ise ortalama yüzde elli artmıştır. Bu artış bazı çeşitlerde yüzde yüzü bulmakta ve hattâ aşmaktadır.

Geçen umumî harpten evvel büyük şehirlerimizin ekme ve un ihtiyacının dışarıdan temin edildiğini hepimiz hatırlarız. Bugün ise bug - day da ihrac edecek vaziyete geçmiş bulunuyoruz.

Seki zon yıl evveline gelinceye kadar yirmi yirmi, beş milyon kentali ancak bulabilen buğday rekoltesi bugün 35 - 40 milyon etrafındadır ki ihtiyacın fevkindedir. Toprak mahsulleri ofisinin silo ve depolarındaki buğday miktarı bir buçuk milyon kentalidir. Köylü ve tüccar elinde de bunun en az iki misli bir stok kalmış olduğunu tahmin edebiliriz. Pirinc Harbi umumiden evvel hemen tamamen bir ithal maddesi idi bugün pirincide ihtiyacımıza yeter derecede yetistirmektedir. Ve daha fazlasını yetistirecek vaziyettedir. Seker evvelce münhasıran haricîten tedarik ediliyordu bugün bunu memleket içinde ve ihtiyacımızın yüzde yetmiş beşi derecesinde yapmaktayız. Diğer bütün gıda ve işe maddeleri üzerinde de inkisaf ve tezyadid görülmektedir. Fındık, kuru üzüm, incir ve emsali gibi bugün esas itibarile ihrac ettigimiz mahsullerimizin de çok kesif ve yüksek kalorili gıda maddeleri olduğunu da unutmamak lâzımdır.

Et bakımından da vaziyet müsaide emindir. Hayvan miktarı yıldan yıla artmaktadır. Bu artış 929 a nisbetle yüzde kırkı bulmaktadır. Pamuk ve yünümüz memleket ihtiyacının çok fevkindedir. Bu itibarla yiyim ve giyim maddeleri üzerinde hiç bir endişeye mahal yoktur. Bazı gıda ve iptidai maddelerinin ihracı hususunda so n zamanlarda yapılan takyidat zaruret icabı değil ihtiyat tedbiridir.

Aynı mülâhaza ile istihsalî eksiltmemek, bilâkis arttırmak için icab eden bütün tedbirleri de almak yolundayız.

Arkadaşlarım, Tatil devresinin en göze carpan ve sevindirici hâdisesi Türk ordusunun bu sene Trakya mintakasında yaptığı büyük manevralardır. (Bravo sesleri). Reiscümhumuz Millî Seferimizin de şeref verildiği bu manevralar Türk milletinin hakikaten göğsünü kabartacak bir intizam ve muvaffakiyetle cereyan etmiş ve Türk kumanda heyetinin olduğu kadar Türk erlerinin de en azimde ve ne kudrette olduğunu vazihan göstermiştir. (Bravo sesleri, şiddetli ve sürekli alkışlar). Bunu huzurunuzda iftiharla ve ehemmiyetle söylemek bir vazife ettiğime kaniim. (Siddetli alkışlar). Keza bu arada yine Türk azmi ile ve eli ile yapılan demiryollarımızın bir merhalesine daha geldik simendifer Erzuruma vardık. (Siddetli alkışlar).

Aziz arkadaşlarım Bugünün en mühim meselelerinden size hulasatan bahsetmiş bulunuyorum. Büyük Meclisin ise başlaması bize hem kuvvet hem emniyet verir. Biz o kanaatıyız ki bugünkü dünya badiyelerinden Türk vatanını ve Türk milletini ancak sizin isabetli kararlarınız koruyacaktır. (Siddetli ve sürekli alkışlar).

Polonyalıların mukavemeti
Paris, 11 (A.A.) — Buraya gelen haberlere göre, Polonyalıların mukavemeti orta Vistül'de ve San nehri üzerinde artmaktadır. Polonya bütün kuvvetlerini henüz harbe sokmuş değildir.

Asker Gözile Cepheler

Bataklıklarda kat'i neticeli
muharebeler olacağı ümit ediliyor

Almanlar Polonya ordusunun tahminlerinden daha kuvvetli bulmuşlardır. Harbin başladığı bir eyylül tarihine tekaddüm eden gün

lerde bazı Berlin mehafili, Polonyanın beş günde istilâ edileceğini ifade ediyordu. Halbuki harp baş - (Devamı 3 üncü sahifede)

EN SON DAKİKA

Alman - Fransız
Harbi Şiddetlendi

Paris, 11 (A.A.) — Havas ajansı tebliğ ediyor:

Kıtaatımızın Alman kıtaatı ile temastan beri karşılaşmalar inkisaf etmiştir. Siegfried hattının ileri mevzilerine taarruz devam ediyoruz. Fakat bu taarruzlar takviye olunmuş öncülerle yapılmaktadır. Bu müsademelerde çok istifadeli bir çok köy ve tepe ele geçirdik.

İki gündenberi Almanlar ileri mevzilerini müsademesiz bize terk etmektedir.

Almanlar Varşovadan Uzaklaşıyor

Paris, 11 (A.A.) — Polonya Erkan - ahırlarının nesrettiği bir tebliğ - de Alman kıtalarının Varşovadan uzak mahallelerinden çekildiği bildirilmektedir. Bu müsademelerde çok istifadeli bir çok köy ve tepe ele geçirdik. Tebliğde Varşovadan konuştukları iddiasıle hakikati değiştiren Al -

man radyolarına karşı müteyakkız bulunulması tavsiye edilmektedir.

Vistül cephesinde motörli Alman kıtaları yeniden mukabil taarruza geçmiştir.

Ostov - Marzovicki - Ostov nehr cephesinde vaziyet değişmemiştir.

HADİSELER KARŞISINDA

Son Telgraf

İZMİR FUARINDA

DALGANLIĞIN BAYRAKLAR

Folonyalılarla Almanlar, kanlı bir muharebe içindelerdir. Fakat, gazetelerde güzel bir havadis okudum. Almanlarla Folonyalıları dahi dost göze gören, yalnız Türkiyedir.

İzmir fuarında, Alman ve Leh bayrakları bu iki devlete aid olan pavayonların üzerinde yanyana dalgalanıyormuş. Yanyana iki pavayon. Dostca, ahbabca komşuluk ediyorlar. Belki de, Leh ve Alman pavayonundaki mümesiller, her gün birbirleriyle dostca konuşuyorlar, oturup beraber yemek da hi yiyorlardır. Hayatın ne garib cilvesidir.

Fakat, İzmir fuarının bu tesadüf meydanı getirmesi hakikaten güzel birşeydir.

DOĞRU HAVADİSİ

NEREDEN OKUYALIM?

Harb hareketına dair sarıh ve tafsilatlı malumat alınmadığı için birçok okuyucular şikâyet ediyor. Fakat, bu işte gazetelerin tamamen haksız olduğunu muhakkaktır. Çünkü, harb yerinden havadis almak, teslim edilir ki, pek kolay bir iş değildir.

Ben size, başka bir misal söyleyeyim: Asıl işin garib tarafı şu: Biz, İstanbul'a ald havadisleri b'ce ekseriya doğru ve tamam alamıyoruz. Meselâ, dün gazetelerden birinde şöyle bir havadis okudum:

Bu sene orta mekteplerde kadrolar aynen bırakılmıştır. Hiç bir değişiklik yapılmıyacak, mektepler, geçen sene ki kadrolarla idare edeceklerdir.

Bir başka gazete şöyle yazıyordu: Bu sene orta mektep kadrolarında mühim değişiklik olacaktır. Vekâlet kadroları yapmağa başlamıştır. Yeniden birçok elemanlar kadroya alınacaktır.

Gelin de siz çıkın işin içinden..

MADAM ATINANIN

TECZİYESİ İSTENİYOR

Şu Madam Atina vardı. Meşhur randevucu.. Aylarca evvel gazeteler, onun

davasından her gün bahsedilerdi. Sonra, arkası kesildi. Ben, muhabe menin bittiğini zannetmiştim. Dün, Madam Atinanın ismini tekrar gazetelerde güzel bir havadis okudum. Al-

manlarla Folonyalıları dahi dost göze gören, yalnız Türkiyedir.

İzmir fuarında, Alman ve Leh bayrakları bu iki devlete aid olan pavayonların üzerinde yanyana dalgalanıyormuş. Yanyana iki pavayon. Dostca, ahbabca komşuluk ediyorlar. Belki de, Leh ve Alman pavayonundaki mümesiller, her gün birbirleriyle dostca konuşuyorlar, oturup beraber yemek da hi yiyorlardır. Hayatın ne garib cilvesidir.

Fakat, İzmir fuarının bu tesadüf meydanı getirmesi hakikaten güzel birşeydir.

Harb hareketına dair sarıh ve tafsilatlı malumat alınmadığı için birçok okuyucular şikâyet ediyor. Fakat, bu işte gazetelerin tamamen haksız olduğunu muhakkaktır. Çünkü, harb yerinden havadis almak, teslim edilir ki, pek kolay bir iş değildir.

Ben size, başka bir misal söyleyeyim: Asıl işin garib tarafı şu: Biz, İstanbul'a ald havadisleri b'ce ekseriya doğru ve tamam alamıyoruz. Meselâ, dün gazetelerden birinde şöyle bir havadis okudum:

Bu sene orta mekteplerde kadrolar aynen bırakılmıştır. Hiç bir değişiklik yapılmıyacak, mektepler, geçen sene ki kadrolarla idare edeceklerdir.

Bir başka gazete şöyle yazıyordu: Bu sene orta mektep kadrolarında mühim değişiklik olacaktır. Vekâlet kadroları yapmağa başlamıştır. Yeniden birçok elemanlar kadroya alınacaktır.

Gelin de siz çıkın işin içinden..

MADAM ATINANIN

TECZİYESİ İSTENİYOR

Şu Madam Atina vardı. Meşhur randevucu.. Aylarca evvel gazeteler, onun

POLİS

MAHKEMELER

Silah Sesleri

Bundan bir müddet evvel Catalcada arkadaşları Arnavud İzzeti mavzerle öldüren, korucu Rüstemin duruşmasına açurcezada devam edilmisti.

Sığırtmacı Yusuf namında birisi şahid sıfatıyla sorguya çekilmiştir. Bu zat sunları söylemiştir:

— Hâdisi günü kırdı babam ve diğer sığırtmacı Yusufu konuşurken, bir aralık birbirini takib eden iki silah sesi işittik. Aradan üç beş dakika geçmeden yanımızdan Rüstem geçti. Omuzunda bir mavzer vardı. Kendisine: «— Ne oldu?» diye sorduk.

— Hiçbir şey olmadı.. dedi ve uzaklaştı, gitti. İki sant sonra Arnavud İzzetin öldürüldüğünü haber aldık.

Duruşma diğer şahidlerin de çağırılarak dinlenmeleri için başka bir güne talik edilmiştir.

Ölüme sebebiyet veren şoför

Geçenlerde bir gün şoför Kemal otomobil ile Tokzoparanda yokuşa aşağı giderken, frenlerin tutmaması yüzünden Agavni namında bir kadını çarpıyarak ölümüne sebebiyet vermiştir.

Şoför Kemalın muhakemesine birinci cezada devam edilmiştir. Birkaç şahid sorguya çekilmiş ve evrak tetkik edilmek üzere müddeumühimliğe verilmiş, duruşma başka güne talik olunmuştur.

Bin kiloluk ayı balığı

Dün balıkçılar bin kilo ağırlığında bir ayı balığı yakalamışlardır. Bu canavar dün sabahtan itibaren balıkhanede teşhir edilmeğe başlanmıştır.

Biz Daire

Aradaki fark

Bazı açık gözler, ihtikâr yolunu tutmak isterken, bugünkü Türkiyenin, 1914 deki Osmanlı imparatorluğu olmadığını, bir an için unutmus olmaları. Kanun ve hükümetin aldığı şiddetli tedbirler şunu isbat eder ki, artık bu memlekette gayri meşru, gayri kanunî hiçbir hareketle bulunulamaz.

Harbi Umumiye giren Osmanlı devleti, en büyük hatayı böyle bir harbe girmekle yapmıştır. Bu kadar idraksız olan bir devlet, şüphesiz, memleketi ihtikârın önüne geçemez, halkın ızdırabını dindiremez.

Çünkü, o sırada devletin başında bulunanlar, devlet idaresini daha yeni öğreniyorlardı. Milletten sırtını her nevi tecribe tahışı yapmışlardı.

Bugün, vaziyet böyle değildir. Genç Cumhuriyet Türkiyesi hükümeti, gayri meşru kazanç arıyan dalâvercinin nefes almasına bile meydan vermez. Bugün, alebs demeden teblihi olduğunu anlıyor.

BURHAN CEVAD

haksızlık ediyorlar. Onlara: Çekoslovakya'yı hür bırakınız, Arnavutlukta çekiniz, Romanya ve Yugoslavya üzerindeki tazyiklere nihayet veriniz. Lehistanı tahliye ediniz, hayat sahası tabirinden vazgeçiniz denilse ne cevab verilir?..

metinin büyükleri mutlak olan bir adamın Tempların faaiyetine karşı göstermiş olduğu alaka idi.

Templar, bu teklifin samimi olmadığını pek iyi biliyorlardı. Polis, kendisine iki yüz bin dolar önermesine hiç bir zaman müsaade etmeyeceğine şüphe yoktu. Templar'ın iki yüz bin dolar vereceği ve Avrupa'ya giderken de teşyie gelecekti. «Güle, güle!» diyecekler. Hiç olur mu bu?

Şimdi Templar, bulunduğu müşkül vaziyetten yakayı sıyrıyormuştu. Fakat nasıl?

Devem eden fısıltılardan kulakına kadar gelen bazı kelimelerden anladığına göre, haydutlar cetesi kendi hakkında bir hüküm vermek üzereydi. Bilhassa Orkrid'in nekadara vavaş da olsa, söylediği sözleri daha iyi işitiyordu.

O sırada bir ses çıktı:

— Bir tek adamın hepimize kafa tutmasına imkân yoktur.

Baş hâkim vavaş sesle cevap verdi. Templar bu cevabı işitmedi. Sonra Orkrid yüksek sesle dedi ki:

— Ben bu adamın sözüne inanırım. Evet, şimdiye kadar kendisini başka bir adamla görmemiştim.

Kulman:

— Evet, dedi, bütün dünyayı hayrete düşüren bir adam! Fakat onun hakkından gelmeği bana bırakınız.

Orkrid ise başka türlü düşünyordu:

— Biz, biraz da efkârı umumiye düşünmek mecburiyetinde-

Yük Arabaları

Belediye atlı nakil vasıtalarını kaldıracak

Belediye kanununun muaddel 19 uncu maddesi Belediye ve -saiti nakliyeyi bizzat yapmak ve yahud da bir müesseye devir vermek salâhiyetinden başka yük taşıma vesaiti üzerinde de aynı hakları vermektedir. İstanbul belediyesi bu noktaları ehemmiyetle tetkik etmeğe karar vermiştir. Bunun için Belediye reis muavini Rifat Yenelin riyaaseti altında bir komisyon teşekkül etmiştir.

Komisyonun tetkik edeceği hususların başında araba ile nakliyat gelmektedir.

Belediye reisliği iptidai vasıta olan atlı yük arabalarının İstanbul'dan tamamen kaldırılması fikrindedir. Bu takdirde komisyon yük tramvayları ihdası imkânını da tetkik edecektir.

Resmi dairelerin serbest dövizle mübayaatı

Dahiliye Vekâleti İstanbul vilâyetine gönderdiği bir tamimde, devlet daireleriyle sermayesinde devletin iştiraki bulunan müesseselerin serbest dövizle mübayaata bulunabilmeleri veya serbest dövizle tahhüldürde bulunabilmeleri için muhakkak Heyeti Vekile kararı lüzum olduğunu bildirmiştir.

Üniversitede yeni teditrat talimatnamesi

Üniversite edebiyat fakültesi profesörler meclisi fakülte için yeni bir teditrat talimatnamesi hazırlamağa başlamıştır.

Bu talimatname ile fakülte şimdiye kadar tatbik olunan «sınıf usulü» kaldırılmakta ve yerine «Sertifika» usulü konmaktadır.

Yeni fakülteye devam edecek talebelerden bir kısmı serbest devam suretile sırf bir ilim adamı olarak yetiştirilecek; muntazam devam edenler ise edebiyat mualimi olabileceklerdir.

Ada suyu ucuzlaşa bilecek

Adalara verilen su fiyatı üzerinde sular idaresi tetkikler yapmaktadır. Bu fiatlarda yeniden tenzilat imkânları aranacaktır. Diğer taraftan Adalara yapılan su tesisi, da tetkik mevzuu olmaktadır. Adalarda yapılan tesisat masarifinde esas olarak tefriş olunan buların maktâ nazarı itibare alınmaktadır. Haber aldığımız göre ya pılan tetkikler Adalarda su sarfiyatlarını tenzil imkânlarının mevcut olduğunu göstermektedir.

Harbiye-Şişli yaya kaldırımı

Harbiye ile Şişli arasında trenlerin genişlemesi işi mecbur bir sene tehir olmuştur. Yapılan hesablara göre bu trenlerin inşası için bilâhare ev sahiblerinden tahsil edilmek üzere 32 bin lira sarfolunmasına lüzum vardır. Halbuki Belediye bütçesinde bu sene buraya sarfolunacak tahsisat yoktur. Gelecek sene bütçesinde bu iş için icabeden para ayrılacaktır.

şiz. Bu adamı şimdi şurada getirmek isten değildir. Lâkin efkârı umumiye de bütün aleyhimize çevirmiyelim. Bizim yapacağımız iş, bilakis efkârı umumiye yi bu adamın aleyhine tahrik etmektir.

Yıld:

— Bu şüpheli bir iş, dedi, herifi mahkemeye verebiliriz. Fakat jüri huzurunda söz söylemesine mâni olamayız. Sonra ben hafi celse talebinde bulunamam. Gazeteciler muhakkak kendisiyle konuşacaklardır.

— O halde başka türlü düşünelim.

Haydutlar arasında miratlar başlamıştı. Templar sakin sakin sigarasını içiyordu. Gangisterlerin kendi önünde böyle açktan açığa konuşmalarına da hayret etmiyorlardı.

Bu odanın içinde hayatlarını hursuzluğa ve cinayete vakfetmiş on beş kadar insan vardı. Haydutları bu işi meslek itihaz ettikleri için mazur görmek bile mümkün değildi. Fakat halkın reyile itihab edilip hâkimlik mevkiine yükseltilen insanların, aynı halkı soyamak işinde elbirliği yapmalarına ne demeli?

Kanun bu adamların elinde! İstedikleri gibi hursuzluğa ve cinayete kolavlaştırırlar.

Bu adın etrafında yedi milyon insanın barındığı birçok adlar, daha doğrusu koskoca bir şehir var ve bu adamlar bu bir avuç hergele gürhuna vergi verir gibi para

(Devamı var)

HALK FİLOZOFU

Maginot daha kuvvetlidir

Fransız müstahkem hatı karışında ve hemen hemen ona müvazi olarak yapılmış olan Almanların Ziegfried müstahkem hattının yarılması, bütün dünya askeri müşahidelerinin mütealesına göre gayrimümkün birşey değildir. Almanlar, bu hatı çok acele inşa etmişlerdir. Burada kullanılan malzemenin iyi olmadığı iddiası yabana atılmamalıdır. Hatîâ, bazı kimseler, hatın inşaatını tamamen bitirmiş olduğunu dahi ileri sürüyorlar.

Hatırlarda olsa gerektir ki, bundan birkaç ay evvel, Ziegfried civarındaki nehirler, fazla yağmurlardan taşmış ve Almanların meshur müstahkem hatı da sular altında kalmış, harap olmuştu. O zamanki ajans telgrafı, Hitlerin, bu hatı derhal tamire başlatıldığını, hatîâ, inşaatı neden bu kadar mukavemetli yapıldığını da, Almanyada günün mevzuu olarak, sorulduğu yazılmıştı.

Muhakkak olan ehiht şudur ki, Almanların müstahkem hatı, Fransızların Maginot'suna müvazi olarak yapılmış olmasına rağmen, mukavemet kudreti, harb kıymeti, asla müsavî değildir. Yapılacak bir mukayese mutlaka surette Alman hattının aleyhinedir.

Fransızların Maginot istihkamları bir âlemdir. Bütün Alman hududu boyunca, Maginot, âdetâ yeraltında, bir dünyadır. Toprağın altında yapılmış surlanmış kasabalar. Maginot, dünyanın en meşhur ve mukavim müstahkem hatı olarak şöhret bulmakta hâkindir.

Fransızlar, bu hat için milyarlar sarfetmişler, birçok fedakârlıklara katlanmışlardır.

REŞAD FEYZİ

KUÇUK HABERLER

★ İnhisarlar idaresi bu sene üzümlü mübayaatını arttıracak ve fazla aldığı üzümlerle sarab, likör imal edecek bunları ihraç edecektir. Haride likörleri mize fazla rağbet gösterilmesi ihracatı kolaylaştıracaktır.

★ Tiftik ihracatı menedilmeyeceği olduğundan bugünlerde yeni ve mühim satışlar beklenmektedir.

★ Belediye şehrimizdeki pastırma imalâthanelerini sıkı bir kontrol altına almıştır. Son zamanlarda piyasaya çıkarılan pastırmaların yeniliye salih olmadığı görülmüştür. Alınan numuneler tahlil ettirilmiştir.

★ Şehrimizdeki bütün memba suları da belediye devredilecektir. O zamanı kadar suyu belediye'nin kontrolü altında bulundurulacaktır.

★ Şehrimizdeki şoförlerden birçoğu orduda çalışmak için müracaat etmişlerdir. Talibler imtihanla alınacaktır.

★ Adalarla plaj işlekleri arasında vapur seferleri mevsim dolayısıyla bugünden itibaren lâğvedilecektir.

Almanyannın Kuvveti

İngilizlerin tahminlerine göre 2,000,000 süngü ne idi?

Harb uzadıkça Almanyannın sanayi ve ziraat menbaları kuruyacak, açlık ve imalatsızlık tehdidini göstermeğe başlayacaktır.

İngiliz matbuatının Almanyaya ile çok mesgul oldukları görülüyor. Almanyannın mevcut kuvveti ne olduğunu merak eden İngiliz okuyucuları tatmin etmek üzere salâhiyetler olan erbabi taraftan yazılmış malumat da mevcuttur. Almanyannın kuvveti İngilterede ne tahmin ediliyor?

Buna dair İngilterenin sayılı politika adamlarından Sir Grant Robertson tarafından Taymide yazılmış bir yazı vardır. Bu yazı yakib edince şu neticeler varılıyor.

Bugün Almanyannın askeri kuvveti 2,000,000 insandan mürekkebedir. Bütün iki milyon kişinin giydirilmesi, yedirilmesi, içirilmesi, barındırılması lüzum geldiğine şüphe yok değil mi?

Fazla olarak eli silah tutan böyle iki milyon kişinin işinden gücünden alınarak nihayeti belli olmayan bir zaman için bunların kazanmalarından, işlerinden mahrum edilmeleri de memleketin iltisadiyatında ayrıca mühim sarsıntılara sebep olacaktır. Yani iki milyon adamın iltisal ve çalışma memnaları kurumsu demektir.

Kadınlara gelince; onlara da büyük işler veriliyor. Almanyaya bugün her manasile yalnız askeri bir memleket olmuyor. Kadınlar bu askeri memleketle ancak askeri işi görüyorlar.

Kadınlar da ordunun hastabakçılığı ve diğer yardımcı işleri için çağırılmışlardır. Bu suretle Almanyada iş hayatında çalışan, kazanan kadınlar da bu faaliyet sahalarından eza kılınıyorlar. Bu suretle ekilmiş olan kadınların miktarı 100,000 olarak tahmin ediliyor. Hiç olmazsa bu mik-

(Devamı var)

ilk Mektepler

Bu sabahdan itibaren talebe kaydına başlandı

Şehrimizdeki bütün ilk mekteplerde bu sabahdan itibaren yeni talebe kayıt ve kabulüne başlanmıştır.

Bu münasebetle bugün bütün muallimler mekteplerinde bulunacaklar ve meclis halinde toplanarak mekteplerinin yeni ders yılı vaziyetini tesbit edeceklerdir.

Yapılan tahminlere göre bu yıl Beyazid, Fatih ve Aksaray civarı mekteplerinin 1 inci sınıflarına daha fazla müracaat olacağı zannedilmektedir.

Maarif Vekâleti bu sene üç bir çocuğun mektebsiz bırakılmamasını kat'î surette bildirdiğinden müracaat nekadar çok da olsa bütün çocuklar kabul olunacaktır.

Diğer taraftan ilk mekteplerde ikmal imtihanlarına da ayın 25 inde başlaması kararlaştırılmıştır.

Gümrükteki Alman mallarının bedelleri

Alman ticaret anlaşması nihayet bulmadan evvel, gümrüğe gelen Alman mallarının bedellerini Merkez Bankasına yatıran tüccarların mallarını gümrükten çıkarmaları için yaptıkları müracaatta gümrük idaresi vaziyeti Merkez Bankasından sorarak tetkik etmeği lüzumlu görmüştü. Haber aldığımız göre Merkez Bankası bu malların tüccarlara teslim edilmesinde bir mahzur görmediğinden yakında kendilerine gümrükler idaresi tarafından icabeden müsaade verilecektir.

Zonguldaga giden vapurlar

Yalnız kendi yakacak kömürlerini almak üzere Zonguldak ve Ereğli limanlarına gelecek bilimüm gemilerin sihi muameleye tâbi olmakla beraber bu uğrayışlarından dolayı sıhhat resmi alınması kararlaştırılmıştır. Bunların yakacak kömürlerini alırken su, kumanya gibi mübrem ihtiyaçlarını temin etmeleri de bu muafiyeti bozmıyacaktır. Aynı karar hükümden Boğazları transit geçen gemiler de faydalanacaktır. Bu husustaki karar dün alâkadarlara tebliğ edilmiştir.

İhtikarla mücadele

Ankarada bulunan Belediye iltisad müdürü Bay Saffet bugün şehrimize gelmiştir. Bay Saffet ihtikâr meselesi etrafında muhtekillerle İstanbulda yapılacak mücadele üzerinde direktifler almıştır.

Bay Saffet bu direktifler üzerinde Vali ve Belediye reisi Lütfi Kırdara izahat vermiştir. Hemen tatbikata geçilecektir.

Almanyannın Kuvveti

İngilizlerin tahminlerine göre 2,000,000 süngü ne idi?

Harb uzadıkça Almanyannın sanayi ve ziraat menbaları kuruyacak, açlık ve imalatsızlık tehdidini göstermeğe başlayacaktır.

İngiliz matbuatının Almanyaya ile çok mesgul oldukları görülüyor. Almanyannın mevcut kuvveti ne olduğunu merak eden İngiliz okuyucuları tatmin etmek üzere salâhiyetler olan erbabi taraftan yazılmış malumat da mevcuttur. Almanyannın kuvveti İngilterede ne tahmin ediliyor?

Buna dair İngilterenin sayılı politika adamlarından Sir Grant Robertson tarafından Taymide yazılmış bir yazı vardır. Bu yazı yakib edince şu neticeler varılıyor.

Bugün Almanyannın askeri kuvveti 2,000,000 insandan mürekkebedir. Bütün iki milyon kişinin giydirilmesi, yedirilmesi, içirilmesi, barındırılması lüzum geldiğine şüphe yok değil mi?

Fazla olarak eli silah tutan böyle iki milyon kişinin işinden gücünden alınarak nihayeti belli olmayan bir zaman için bunların kazanmalarından, işlerinden mahrum edilmeleri de memleketin iltisadiyatında ayrıca mühim sarsıntılara sebep olacaktır. Yani iki milyon adamın iltisal ve çalışma memnaları kurumsu demektir.

Kadınlara gelince; onlara da büyük işler veriliyor. Almanyaya bugün her manasile yalnız askeri bir memleket olmuyor. Kadınlar bu askeri memleketle ancak askeri işi görüyorlar.

Kadınlar da ordunun hastabakçılığı ve diğer yardımcı işleri için çağırılmışlardır. Bu suretle Almanyada iş hayatında çalışan, kazanan kadınlar da bu faaliyet sahalarından eza kılınıyorlar. Bu suretle ekilmiş olan kadınların miktarı 100,000 olarak tahmin ediliyor. Hiç olmazsa bu mik-

(Devamı var)

tarın 250,000 gibi bir dereceye çıkması da tahmin edilebilir. Demek ki bu kadınlar da iltisal ve çalışma sahalarından çıkışlar, askeri hizmete girmişlerdir.

(Devamı var)

Bunların kaç kişiye çıktığını gösteren kat'î rakam yoksa da yüz binleri bulduğu tahmin edilebiliyor. Çünkü bunlar olmazsa, nazi fırkasını yavaş yavaş ve nazi fırkası beraber Almanyada bugünkü hükümetin devamı mümkün olamayacaktır.

Bu yazı İngilterenin Almanyaya karşı harb halini ilan etmesinden de evvel aiddir. Halbuki şimdi cepheye birçok kimseler ölecek, yaralanacak.

Bunların eksikliği yalnız Alman ordusundan su kadar kimsenin faaliyetten çekilmesi olmasından ibaret değil, Almanyannın iltisal hayatından bir okadar kimsenin eksilmesi olacaktır. Bunun iltisadi tesirleri içinde kendini gösterecektir. Harb uzadıkça bu fena tesirler de daha artacak, yani 1914 de Almanyannın harb açması gibi değildir. O zamanki imparatorluk Almanyasının icabında müracaat edeceği ihtiyat çalışma ve iltisal kuvveti vardı. Erkek ve kadın olarak cephe gerisinde kalanlar icabında gerek askeri hizmetlere ve gerek sanayi ve ziraat işlerine çağırılırlardı. Bugünkü Almanyannın ise böyle ihtiyat bir iltisal kuvveti de yoktur.

DİS POLİTİKA

Jofr'ın uykusu

Yazan: Ali KEMAL SUNMAN

Yıldönümü oldu. Yirmi beş sene evvel bugünlerde Jofr Almanların tarruzunu durdurarak Fransa için Mars zaferini temin etmişti. Jofr bugün sağ değildir. Lâkin yirmi beş sene evvel onun yardımcısı olan General Gamlen bugün müttetik Fransı ve İngiliz ordularının başkumandanı bulunuyor. Karşındaki Almanyaya ise yirmi beş sene evvelki gibi değildir; sürüklenmiş olduğu bu harbe birçok mahrumiyetlerle karşılanmaktadır.

Fakat biraz da Jofr'dan bahsetmek sırası geldi: Bu Fransız Generali hesabına, tedbirine son derece itimad olan bir askerdir. Ona dair sonradan pek çok şeyler yazıldı ki bunları okurken bir kumandanın haiz olması lâzım gelen meziyetlerin başında serinkanlılığı, fevkalâde analarda hiç hesabını şaşırılmıyarak iş görebilmek hasletlerinin geldiği anlaşıyor. İşte meselâ Jofr'un şu haline bakınız: Her gece saat onda yatan bu asker, Marnde Almanın arzuna karşı o büyük muvaffakiyetlerini ettiği günlerin heyecanı gecelerinde de yine saat onda yatıp müsterih uykusunu uyuyan bir kumandanmış. Onun bu halinden dolayı birçok kimseler telaş etmiş, şikâyet etmiş, böyle en tehlikeli gecelerde bile uyku saatini şaşırmanın bir kumandanın kayıtsızlığı yüzünden Almanların işi bacak Parisi geliverceklerini söylüyorlar. Fakat parlamento ve efkârı umumiye karşı Jofr müdafaa edenlerin bu müstesna kumandanı olan itimad hiç sarımsıyanların başında Briand bulunuyordu. Fransanın bu meşhur devlet adamı da bugün sağ değildir. Briand asker olmamakla beraber pekâlâ anlamıştı ki cephece kumandanı böyle kolay değıştirmilemez. Bilhassa uykusuna hâle getirmeyecek kadar da kendine itimad olursa..

Jofr o zaman öndeki haritaya his silinmeyecek bir çizgi çekerek: — Almanlar buradan öteye geçemezler! diyebilmişti. 914 sonbaharı Almanlar için böyle olmuştu. 918 sonbaharı da mağlûbiyeti getirmiş oldu. Kayserin Almanyaya ile harbederken İngiltere ve Fransa için çok müşkül devreler oldu. Birkaç defa da sulh lâkurduları ortaya atıldı. Fakat İngiltere ile Fransa harbin sonuna kadar, yani Almanyannın tamamile silahını teslim edeceği gün gelinceye kadar devam edeceğini tekrarlıyorlardı.

O da oldu. Kayser Almanyayı nihayet acı bir mütareke ile galiblere teslim olmuştu. Bu mütarekeden daha az acı olmayan bir musaleha da vardı. Almanyaya sulha varmak için acı şartları kabul etti.

Fakat o ağır şartlardan birer birer kurtulmak için sulh ve müzakerelerden yitirdiği yitirdiği muvaffak olmuş ve galibler arasındaki ihtilâftardan istifade etmiştir. Lâkin şimdiki Almanyaya bilhassa şu bir iki senedir yalnız kuvvetine dayanarak küçük milletleri ezmek yoluna gidince Avrupa sulhuna tehdid eden bir tehlike halini almış oldu. Şimdi ona karşı İngiltere ve Fransanın dediği yine şu oluyor: Sonuna kadar harbi!

Yeni hapishane ve adliye sarayları

Mimar Asım kömürü oğlu tarafından yapılan yeni hapishane binasının planı ikmal edilmek üzere. Yeni plânın bugünkü Sulh tahahmed meydanı ve bilhassa Sultanahmed camii ile hemahenk olup olmadığı tetkik olmaktadır. Lüzum görülürse plânda tadilat yapılacaktır.

Diğer taraftan yeni adliye saray profesinde de tadilat yapılmaktadır. Çünkü yeni adliye teskilâtı ile İstanbul mahakemelerinin sayıları çoğalmıştır.

Bu münasebetle projeye yeni ve büyük bir âgırceza salonu ile müferid hâkimlikler için ayrı mahkeme salonları ilâve olmaktadır.

Birimizin

Son 24 Saatte Neler Oldu?

Fransızlar yeni arazi işgal ettiler

Son 24 saatte harp cephesinde ve siyasi sahalarda geçen hadise-lerin hulasası şudur:

Sark cephesi dün nisbeten durgunluk göstermiştir. Varşovanın kenar mahallelerine giren Alman pişdarları, arkadan kuvayı külliye'nin gelemediğini görünce, girdikleri yerleri terketmez mecbur kalmışlardır. Varşova şuna kadar siddetle muhavemet ediyordu. Burada, kanlı muharebeler olduğu anlaşıyor. Polonya ordusu gayet mahirane geri çekilmeye devam ediyor. Varşova önlerinde büyük bir maydan muharebesi hazırlandı yapıldığı gelen haberlerden anlaşılmaktadır. Almanlar, mühim bir sanayi merkezi olan Ledz şehrin işgal ettiklerini bildirmişlerse de, bu haber teyeyüd etmemiştir. Alman hava ktl'aları, münakale yollarını, muhacir katarlarını bombalamakta devam ediyorlar.

Garb cephesinde ise, Fransız taarruzları ve ilerlemeleri muvaffakiyetle devam etmiştir. Fransız zırhlı otomobillerinin Alman toprağına girerek Sigfrid hattına taarruz ettiklerini, bizzat Almanlar da itiraf etmişlerdir. Fakat, Almanlar, bu taarruzun püskürtüldüğünü söylüyorlar. Halbuki, Fransız tebliğleri, Fransız ktl'alarının işgal ettikleri noktalarda tutunduklarını bildirmektedir. Almanların mukabil taarruzu neticesiz kalmıştır.

Denizde muharebeler daha şiddetli bir safhaya girmiştir. Alman tahtelbahirleri birkaç İngiliz ticaret gemisini batırdığı gibi, İngiliz zırhlıları da birkaç Alman gemisini batırmışlardır. Alman ticaret gemilerinin faaliyeti tamamen felce uğramıştır. İngilizler İmparatorluk yollarını ve muvasala noktalarını da emniyet altına almış bulunuyorlar.

Şimal denizinde, Manşta, İngiliz ve Fransız kuvvetleri mayın barajları tesis etmişlerdir.

Eski Alman İmparatoru Kayser, Hitler'e gönderdiği bir mesajda, Almanyanın 1914 ten daha fevkalâde felâketle karşı karşıya bulunduğunu hatırlatmıştır.

Alman Maresaşı Göring'in evvelki gün söylediği nutka demokrat matbuatı ve siyasi mehafili gayet sarıh ve şiddetli cevaplar vermektedir. Demokratların hiçbir şeklide boyun eğmeyeceği ve zafere kadar harbe devam edileceği bildirilmektedir.

Kanada da, dün Almanya'ya karşı harp ilân etmiştir. Romanya bir takım ihtiyatı yeniden silâh altına almış, ordu mevcudu bir milyon üç yüz binî bulmuştur.

İSTİM MAKİNESİ MAKİNİSTİ ARANIYOR

İstim makinelerinde çalışmış tecrübeli bir makiniste ihtiyaç vardır. İstiyenlerin acele Galatada eski Sarab iskelesi sokağında Muradiye hanında 5 inci katta Fethiye Maden şirketine müracaatları.

İstanbul Gümrükleri Başmüdürlüğünden:

- 1 — Aşağıdaki mübayaası işi 14/9/39 perşembe günü saat 10 da pazarlık suretiyle yapılacaktır.
- 2 — 50 teneke lamba petrolu, ihale bedeli 121 lira 25 kuruştur.
- 3 — İsteklilerin belli ihale gününde Başmüdürlük Satınalma komisyonuna müracaatları ilân olunur. (7143)

No. 82

Yazan: M. SAMİ KARAYEL

Fatihin maksadı Moradan yardım gelmemesi idi, Turhan beyin 25 bin serden geçişi vardı

Turhan Bey, padişahın aldığı emir üzerine Moraya hareket etti. Turhan Beyin maiyetinde iki oğlu vardı. Bunların isimleri Ahmed ve Ömerdi.

Mora, o vakitler Bizans imparatorluğuna tâbiydi. (Şimdiki Yunanistan). Morayı imparatorun iki biraderi idare ediyordu. Dimitrios ve Tomas namında olan bu adamları hazreti Fatih, Turhan Bey'e esir etmesini irade buyurmuştu.

Fatihin maksadı Moradan İstanbul'a yardım gelmemesi idi. Turhan Beyin maiyetinde yirmi beş bin serdengeçti vardı.

Turhan Bey Moralıların müdafaa ve taarruzlarını kıldı. Aman verdimi - Yerek bir hamlede «Korent» e indi. Kalelerini zaptetti ve daha aşağılara kadar her tarafı zaptederek binlerce esir aldı.

Turhan Bey esirleri «Arkadiya» ya getirdi. Biraz sonra, ikinci bir akınla Mesina boğazına kadar indi. Bilâhare Patrası da aldı.

Turhan Bey'e karşı, bütün Mora ve adalarda bulunan gövayeler, Venedik ve Floranseden imdada gelen gönül-

Tayyare Piyangosu Talihlileri 10,000 Lira kazananlar

32760 27.924

500 LİRA KAZANANLAR

29567 4486 39057 15492 29707

200 LİRA KAZANANLAR

36866 20097 9916 26857 678 31581
2611 10140 26652 12492 19947
37755

100 LİRA KAZANANLAR

14806 3300 37174 26282 38819 26179
31733
19315 39115 39359 13902

50 LİRA KAZANANLAR

22352 18770 22952 18152 23028 19434
9059 32728 33078 16440 32464 25025
28645 20679 27312 12244 6644 14509
38338 39742 1961 18214

30 LİRA KAZANANLAR

6926 18480 38663 39950 36102 5510
11990 36545 7268 6822 34327 22314
26498 19049 14920 10091 3273 23828
14370 39760 28275 6146 171 2913
33826 8230 15086 19490 39473 19940

Romanyada yeni tedbirler

Bâkreş 11 (A.A.) — Hususî müsaadenamesi olmyan ecnebilerin Karpatlaraltı Okranyası hududu civarında dolaşmaları menedil - tir.

Saracoğlu bu akşam gidiyor

Ankara 11 (Hususî muhabirimiz - den telefona) — Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlunun bu akşam Ankara'dan Moskova'ya müteveccihen hareketi mukarrerdir.

İki kararname çıktı

Ankara 11 (Hususî muhabirimiz - den, telefona) — Hükümet ihtikarla mücadele için iki kararname çıkarmıştır. İcabederse bu kararnameler kanunlaştırılacaktır.

Sovyet Rusya da garb mmtaka - sinda yeniden bir kısım ihtiyatları silâh altına almıştır. İsviçre de yarım milyon insanı silâh altına almış bulunmaktadır.

Londradan verilen bir habere göre de, Alman tayyareleri Romanya toprakları üzerinde bazı keşif uçuşları yapmışlar, fotoğraf çekmişlerdir.

EN SON DAKİKA

Amirallik makamının sakladığı sır

Londra 11 (A.A.) — İstihbarat nezaretî amirallik makamının Alman tahtelbahirlerine karşı al - nan tedbirlerin neticesini bildir - mediğini yalnız denizaltı mayin - leri dökten Alman gemilerine karşı elde edilen muvaffakiyeti neşrettiğini bildirmektedir. Halbuki İngiliz takib filosu bilhassa İngil -

tere civarında İmparatorluğun de - piş yollarını ve muvasalasını muhafaza etmek üzere büyük bir faa - liyet göstermektedir. Yakında büt - tün ticaret gemilerine harp gemi - leri refakat edecek ve bu sayede İngiliz vapurlarını torpillemek vak'aları azalacaktır.

Harb patlar patlamaz bu usulü tatbik etmek imkânı elde edile -

Almanların sahte radyo neşriyatı

Varşova 11 (A.A.) — Pat ajansı bil - diyor:

«Almanlar Polonya radyosunun ko - nuştugu zihabını vermek için Polonya

radyolarının dalga uzunluklarını kul - lar:mağa devam etmektedirler. Alman - lar geçende de bir Polonya radyosu - nun dalga uzunluğunu kullanmışlar ve spiker, Polonyalıların kanlarının son

Bir çok Polonyalıları tevkiif edildi

Londra 11 (A.A.) — Almanların iş - gali altında bulunan mntakalarda bir çok Polonyalıları tevkiif edilmiştir. Bun - lar rehine olarak alkonulmaktadır. Al - man radyosu, bu vaziyeti Polonya li -

sanında bildirmiş ve Polonya arazi - sinde ekalliyete mensub Almanların geniş mikyasta tevkiifine karşı bir mu - kabelebilmiş olmak üzere bu tedbire müracaat edildiğini ilâve etmiştir.

Rumenler memleketleri için ölecekler

Bükreş 11 (A.A.) — Matbuat bugün Alman - Leh harbi hakkında tefsirler - de bulunmaktadır. Hariciye Nazırı Ga - fenko ile temas halinde bulunan Ti - vepul gazetesi Alman motörli ktl'a - larının adedce teveffukunu tebarüz et - tirdikten ve Polonya ktl'alarının kahramanlığından sitayişle bahsettik -

ten sonra şöyle demektedir: «Polonyanın çektiği ızdırab bugün - lerde komşu ve dost Romanyada a - kisler burakılmaktadır»

Yarı resmi Romania gazetesi Ro - men milletini vatanın şerefini muha - faza etmeğe davet ettikten sonra şöyle yazmaktadır.

Almanlar yiyecek maddesi bulamıyor

Londra 11 (Radyo) — Almanya - nın mevaddı gıdaıye, iptidaiye ve harb ma'zemesi getirebileceği büt - tün yolların İngiliz ve Fransız do - donanmalarının müsterek tedbir -

leri'le tamamen kapatılması ted - biri tamamlanmıştır. Almanlar şimdilik Sovyet Rus - yadan, şimali İtalyadan ve Bal -

Fransadaki Polonyalıları topluyor

Paris 11 (A.A.) — Polonya se - fareti, Fransada yaşayan Po'onyalı - lara hitaben radyo ile aşağıdaki beyannamemi nesretmiştir: «Fransa'da mühim askerî Polon - ya ktl'aları teşkil için Fransız hü - kümetile yapılan anlaşma, dün imza edilmiştir.

Bu ktl'a'ar, Polonya bayrağı alt - ında muharebe edecek ve Polon -

raklarında muharebe edecek olan Polonyalı askerlerin bütün hare - ketlerine hâkim olmalıdır. Medeni dünyaya karşı açılan muharebe, yeni başlamıştır. Polonya, siz'eri vazifeye çağırıyor. Hak için, mu - zafferiyet ve şeref için mütecavize karşı silâha sarılınız. Yaşasın Po - lonya, yaşasın Fransa.»

Alman beyannamelerini halk yaktı

Varşova 11 (A.A.) — İki numaralı Varşova radyosu, dün gecelik nesriya - tında şu haberleri vermiştir:

Sivil halka benzin ve yağ dağıtılma - ya eskisi gibi devam olunacaktır.

Alman tayyareleri tarafından atılan

ve halkı şehri teslim davet eden be - yannameler, Pilsudski meydanında a - zımkâr büyük bir halk kütesinin ö - sindir büyük bir ateş halinde yakıl - mıştır.

Polonyanın sabık Berlin büyük elçisi

Alman askerlerinin haberi yok

Varşova 11 (A.A.) — Varşova civarında Polonyalıları tarafından

esir edilen Alman askerleri, Al - manya ile İngiltere ve Fransa ara -

15 Alman tayyaresi düşürüldü

Varşova 11 (A.A.) — Varşova garnizonu genel kurmay başkanı albay Lipinski, dün akşam saat 22.30 da Varşova radyosunda be - yannatta bulularak demiştir ki: Varşova, çetin günler yaşamak -

tadır. Sabahın besindenberi düş - manın tayyare hücumları birbirini takib ediyor. İlk hücum esasında Po'onyalıları, bir tayyare düşür - müşlerdir. Gündüz yapılan 14 hava

hücumuna 70 Alan bombardıman tayyaresi istihak etmiştir. Bunlar - dan 15 tanesi Polonyalıları tara - fından düşürülmüştür.

Ka. Andre

Romanya yeniden asker topluyor

Bükreş (Radyo, saat 11.30) — Hü - kümet yeniden 10 sunif ihtiyatı efradı silâh altına davet etmiştir.

Ruzvelt Vaşingtona geldi

Neuyork 11 (A.A.) — Ruzvelt hu - susi trenle Hayd Parktan Vaşingtona gitmiştir.

Romanyaya iltica ediyorlar

Bükreş (Radyo, saat 11.30) — Binler - ce Polonya askeri hududu geçerek Ro - manyaya iltica ediyorlar.

İtalyanlar Niçin Bitaraf Kaldılar?

(Birinci sahifeden devam) fırsat kollanmaktadır. Bu, İtalyanın an - anesine tamâmile uygun olan bir ha - ricî-politikadır. İtalya için imzalanmış mukavele, verilmiş söz, girişilmiş ta - ahhüd yoktur. Vaziyetin inkişafına gö - re, hareket hattını tayin edecektir. Al - manyanın mağlûb olacağına aklı e - rerse, eski Austuryayı ihya ederek Adriyatik üzerindeki tazyığı izale et - mek için mihver arkadaşına karşı har - be girmekle tereddüd etmeyeceği gibi, hareket İngilterenin ve Fransanın a - leyhine inkişaf ederse, bu imparator - lukların mîrasını paylaşmak için bun - lara karşı da yürüyebilir. Fakat İtal - ya için henüz karar verecek zaman gelmemiştir.

A. Ş. ESMEER

Asker Gözile Cebheler

(Birinci sahifeden devam) hyalı on gün olmuştu. Alman Maresaşı Göring söylediği nutukta daha dört hafta lâzım geldiğini id - dia etti. Bu iddianın da evvelkî iddia gibi garib olduğu muhakkak - tır.

Polonya ordusu, an'anevi kah - ramanlığını göstererek ordunun bütünlüğünü bozmadan, gayet ma - hirane geri çekilmelerle harbi - yi - yor. Göring'in de itirafı ile, Alman - ya Polonyaya karşı 70 modern fir - ka kullanmağa mecbur olmuştur. Ona rağmen, bugüne kadar hiç de muvaffak olmuş sayılamaz. Po - lonya ordusu 60 firkadan fazla - dır. Bu firkalardan bugüne kadar küllî kuvvetlerin geri çekilme - sini tem'in için, ancak bir tek firka feda edilmiştir. Asıl kuvvetler, kat'iî neticeli muharebe yerine doğ - ru muntazaman ric'at etmekte ve Alman kuvvetlerini yormakta, za - yiat vermektedir.

Polonya ordusunun, düşmanı üssülhelerle uzaklaştırarak, memleketin sarkındaki çok geniş bataklıklara doğru çekileceği ve bu sahanın cenub kısmında neti - ce kat'iyyet almak üzere bir im - ha muharebesi yapacağı anla - şılmaktadır.

Garb cephesinde Fransız ve İn - giliz kuvvetlerinin büyük taarruz için hazırlıkları, keşifleri de bit - mek üzere. Almanlar, bu cephe - de zayıftır. Şark hududundaki 70 firkayı garb cphesine getirmek, Göring'in zannettiği gibi kolay ol - mayacaktır. Almanya, iki kuvvetli cepheye harbetmek mecburiyetin - dedir. Eğer, sarktan garbe bir ki - sim kuvvetler getirirse, Yu. Al - manyanın kahraman Lehliilere karşı mağlûbiyeti ile neticelene - cektir. Garb cephesini bugünkü kuvvetlerle idareye devam ederse, vakında vukuu beklenen çok falk Fransız ve İngiliz kuvvetleri kar - şısında yine mağlûb olacaktır.

ERKÂNİHARB

Karabükte dün demir istihsali başladı

Ankara: 11 (A.A.) — Karabük demir ve çelik fabrikaları birinci yüksek fırının işletmeye açıldığı ve dün gecedan itibaren demir istihsaline başlandığı İktisad Ve - kâletinden bildirilmiştir.

HUKAYE

Nakleden: Selâmi İzzet

Kahve falı

Bir akşam kahvede yanındaki ma - saya oturmuştum. Tuttu bana bir çu - cukluk hatırasını anlattı. Samimi do - stum olmadığ halde bu hatırayı neden anlattı? Herhalde size anlatayım di - ye olacak. İşte ben de anlatıyorum:

— İki halam vardı: Seyda hala ile Gültür hala.

Gültür hala Pendikte bir bakkalın karısı idi. Kocasının işleri yolunda - ydı. Elbise, şapka, iskaripin almak işi, saçlarını taratmak isteyince istanbula iner ve muhakkak bize uğradı. An - ladin değil mi? Sık sık bize gelirdi.

Seyda hala bize komşu oturdu. Fakat pek sık gelmezdi. Geldiği za - man da babam pek yüzüne bakmaz, yan çizer, konuşmazdı. Anladım değil mi? Yüz vermezdi.

Biz ayda bir iki kere tî Pendige Gült - ter halaya misafir giderdik; halbuki burnumuzun dibinde oturan Seyda halanın evine ayak basmazdık.

O zaman altı yaşında idim amma, babamın Seyda halaya yüz vermedi - ğini, Gültür halaya kavuk salladığını se - ziyor, ancak sebebini kavrayıyordum.

Günlerden bir gün anem: Haydi, Seyda halaya gidiyoruz! dedi. Şaşır - dım kaldım. Allah Allah, acaba ne ol - muştur. Bunu da anladım. Gültür ha - lanın kocası sermayeyi kediye yük - lemişti, Seyda halanın ise çıkını dolu idi, şimdi sırası ona kavuk sallamak - tıydı.

Artık her perşembe günü öğle ye - meklerini Seyda halada yiyordum. Çu - cuklar en çok ne severler? Yemiş de - ği mi? Seyda hala ölüme her türlü yemiş koyuyordu.

Yemekten sonra boyuna misafir gel - diğine dikkat ettim. Boyuna kapı sa - lınıyor, misafirin biri gidip biri gel - yordu.

Seyda hala misafirlerini benim ya - nıma almıyor, onlarla başka bir odada konuşuyordu.

Halam neydi biliyor musunuz? Si - nif arkadaşlarımdan biri söyledi: Fal - cı imiş! Ben şaşaladım ve birdenbire babamın Seyda halaya hiç yüz ver - mediğini düşünüp kızdım. O gün den sonra halaya korka korka bak - mağa başladım. Nihayet bir gün sab - redemedim:

— Hala dedim benim falına bak - sana...

Gözlerini dört açtı:

— Ay biliyor musun?.

— Söylediler.

Düşündü: Hayır dedi, senin falına

bakmam...

Bir gün komşu hizmetçilerden biri falına baktımağa geldi. O gün hala - mın canı sıkılıyordu. Artık ufak te - feleklerin falına da benim yanımda bak - mağa başlamıştı. O gün de ben ye - mekten sonra kahve istemiş, içmişim, fınecanımı aldı, kızı: Batır parmağın su telveye dedi. Kız batırdı, halam ba - kıp söyledi: «Bir erkek yüzünden ka - har çekeceksin. Sakın sarışın erkekle - re sokulma. Kazaya uğrayıp öleceksin.»

Kızcağız sapsarı oldu ve bir kadavra halinde kapıdan çıkıp gitti.

Ben perşandım. Kızı artık ölmüş farzediyordum da kalbim sızıyordu. Benim içtiğim kahve yüzünden kızın başına felâket gelecekti... İçtiğim ka - hvede ölüm tadı vardı!

Birdenbire midem bulandı, kustum. halam: «Yemişi çok yedin ondan» dedi

Hayır, yemiştin değil, kızın ölü - münden midem bulanımtı.

Geceyi kâbus içinde geçirdim. Ar - tık keyifim kaçmıştı, ne'semi kaybet - miştim. Malûmı çocuklar kolay ko - lay unutmazlar.

Bir gün hizmetçi kız gördüm. Es - mer bir delikanlı ile kol kola gidiyordu. Sarışın erkek intihab etmemişti. Son ra bir kere daha gördüm... Gördüm... Evet, kaldırımdan kaldırıma geçenken gördüm. O sırada bütün hüzle bir o - tomobil gelyordu... Geçemiycecek san - dım... Bir kazaya kurban gidip ölecekti. Haykırdım, kız duraladı, otomobil ge - çip gitti.

Ya haykırmasaydım? Ezilecekti. Biliyorum, halam da her falcı gibi palavracı idi. Bugün hizmetçi kız sa - rışın bir adamla evlidi, iki çocuğu var. Fakat biliyorsunuz ki, ben artık kahve içmiyorum!

Bir vapur torpillendi

Londra 11 (A.A.) — Magda Paur va - purunun torpillenmesi neticesinde kaç kişinin öldüğü henüz malûm değildir.

1357 Hicri	1355 Rumi	
Receb	Ağustos	
27	29	
1939, Ay 9, Gün 254, Hızır 129		
11 Eylül PAZARTESİ		
Vakitler	Vasati sa. da.	Ezani sa. da.
Güneş	5 34	11 05
Öğle	12 11	5 42
İkinci	15 45	9 11
Akşam	18 27	12 00
Yatsı	20 00	1 33
İmsak	3 54	9 25

(Devamı var)

(Devamı var)

Çocuklar, ihtiyarlar ve hastalıktan yeni kalkanlar için gıda:

KANZUK BESLEYİCİ UNLARI

Vitamin ve kalori cihetle çok zengindir, KANZUK UNLARI, besler ve kuvvetlendirir, çok kolay hazımlıdır. Çocuklarda ishal gibi barsak rahatsızlıklarını mucib olmaz. Eşsizdir, mükemmeldir, sıhhi olarak hazırlanır, katıyen bozulmaz ve kurtulmaz.

Kanzuk pirinç unu - Kanzuk patates unu - Kanzuk yulaf unu - Kanzuk mercimek unu - Kanzuk bezelye unu - Kanzuk irmik unu - Kanzuk nişasta unu - Kanzuk çavdar unu

Çeşitleri tanınmış eczane ve ecza depolarile büyük bakkaliyelerde vardır.

Umumî Deposu: İNGİLİZ - KANZUK Eczanesi, Beyoğlu - İstanbul

İstanbul perakende satış yeri: Bahçekapı Zaman itiriyat deposu

İzmir acentası - Türk ecza deposu

Ziraat Vekâleti Satınalma Komisyonundan:

«50 ton arsenikietitli sut, 50 ton şuvayn fürt yeşili «Uranya», 20 ton arsenikietitli rassas, 100 ton karbolineum ve 750 adet adi sırt pülverizatörü satın alınacak»

1 — 50 ton arsenikietitli sut 50 ton şuvayn fürt yeşil «Uranya», 20 ton arsenikietitli rassas, 100 ton karbolineum ve 750 adet adi sırt pülverizatörü kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

2 — Arsenikietitli sudun beher tonunun muhammen bedeli 350 lira, Şuvayn fürt yeşili «Uranya»nın 550 lira, Arsenikietitli rassas'ın 350 lira, Karbolineum'un 200 lira ve pülverizatörlerin beher adedinin 16 liradır.

3 — Arsenikietitli sudun muvakkat teminatı «1212,5» Şuvayn fürt yeşilinin «2062,5», Arsenikietitli rassasın «1500», Karbolineum'un «1500» ve pülverizatörlerin «900» liradır.

4 — Mînazaa müddeti 15/8/939 dan itibaren «45» gündür. Arsenikietitli sut şuvayn fürt yeşili ve arsenikietitli rassasın münakasası 29/9/939 tarihine mîsadif cuma günü ve karbolineum'la adi sırt pülverizatörlerinin mînakası 2/10/939 tarihine mîsadif pazartesi günü saat 15 de Ziraat Vekâleti binasında satınalma komisyonunda yapılacaktır.

5 — Şartnameler Ankara'da Ziraat Vekâleti Satınalma komisyonundan, İstanbul'da ve İzmir'de Ziraat Müdürlüğünden parasız olarak verilir.

6 — Bu mevat ve malzeme ayrı ayrı veya toptan bir talip uhtesine ihale edilecektir.

7 — Bu işe taliplerin muvakkat teminat mektupları ve 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı vesikaları ve teklif mektuplarını havi kapalı zarflarını münakasa saatinden bir saat önceye kadar komisyona verilmeleri. Ve saat 15 de komisyonda hazır bulunmaları. «3707» «6168»

Resmî Dairelerin Nazarı Dikkatine

Kâğıt ve tabî malzemesi tedariki hususunda uğradığımız müşkülât dolayısıyla kâğıtlarımızı idareli kullanmak mecburiyetinde kaldık. Hacimlerini küçültmek ve yazıları daha ufak puntularla yazmak gibi tedbirlere baş vurduk. Bu cümleden olarak şimdiye kadar 10 punctu üzerinden dizilmekte olan ilanlar 15/9/939 tarihinden itibaren 8 punctu ile dizilme kararı verdik.

Hurufatın küçülmesinden dolayı ilanlar hiç bir eksikliğe maruz kalmıyacak yalnız işgal edeceği yer ve hacim kısılmış olacaktır. 10 punctu ile 8 punctu arasındaki nispeti muhafaza için ilanların beher satımından şimdiye kadar tatbik edilmekte olan tarifeden yalnız on kuruş fazla ücret alınacaktır.

Netice itibarile bir ilânın 10 punctu üzerinden dizilmesile alınacak ücret aynı ilânın 8 punctu ile dizilmesinden alınacak ücretin aynı olacaktır. Elimizde olmayan sebeplerden dolayı vâki bu değişikliği mazur görmelerini rica ederiz.

P. T. T. Umum Müdürlüğünden:

1 — İdare ihtiyacı için «70» adet Bisiklet ağır eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 — Muhammen bedel «4620» muvakkat teminat «346,5» lira olup eksiltmesi 16 Teşrinievvel 939 pazartesi günü saat «16» da Ankara'da P. T. T. umum müdürlük binasındaki satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3 — İstekliler muvakkat teminat makbuz veya banka teminat mektubile kanunî vesikalarını hâmlen mezkûr gün ve saatte o komisyona müracaat edeceklerdir.

4 — Şartnameler Ankara'da P. T. T. Levazım İstanbul'da P. T. T. Levazım ayniyat şubesi müdürlüklerinden bedelsiz olarak verilecektir. «4109» «6718»

Daima Genç Daima Güzel

İngiliz Kanzuk eczanesi müstahzaratından

Krem Balsamin KANZUK

ile

Eksir Balsamin KANZUK

İsimli 2 şaheseri, bütün dünyanın en mükemmel güzellik müstahzaratıdır. Ötedenberi memleketimiz kibar âleminin takdirine mazhar olmuştur.

Krem Balsamin kanzuk

Kadın güzelliğinin sihirini terkibinde saklayan en ciddi ve sayan itimad markadır. Genç ve ihtiyar bütün kadınlar için zaruri ihtiyaçtır. Cildin letafet ve taravetini artırır. Yağlı, yağsız ve acıba dem cinsleri vardır.

Eksir Balsamin kanzuk

Cildin daimi yumuşaklığını temin eder. Yüzdeki çil ve lekeleri alır. Sivilceleri tamamen izale eder. Traştan sonra cilde lâtif bir serinlik verir.

İngiliz KANZUK eczanesi Beyoğlu İstanbul

renni SÜNNETÇİ Nuri Eşsiz

Aksaray: Polis merkezi karşısı 1-2 Tel. 20937

Birkaç gün evvel müracaat

Sahibi ve neşriyatı idare eden Baş muharriri ETEM İZZET BENİCE Son Telgraf Matbaası

KIZILAY Cemiyeti Umumî Merkezinden:

Cemiyetimiz Harp, kıtlık, muhaceret ve emsali ahvalde zuhur eden hastalıklarla yapılacak mücadelede ve bilhassa seferberlik esnasında hastahanelerde Kızılay esas hemşirelerine yardımcı sınıfta çalıştırılmak üzere İstanbul'da Aksarayda kâin KIZILAY HASTABAKICI HEMŞİRELER MEKTEBİ

dahilinde (Gönüllü Hasta Bakıcı) yetiştirmek için

1 Birinciteşrin 1939 dan itibaren kurs açılacaktır. Meccani olan bu kursa aşağıda yazılı şartları haiz olanlar alınır:

1 — Kadın Türk vatandaşı olmak,

2 — 20 ilâ 45 yaş arasında bulunmak,

3 — En az ilköğretim tahsilini görmüş olmak,

Kaydedilmek ve dersler hakkında malûmat almak isteyenler yukarıda adresi yazılı mektebimize müracaat etmelidirler. Şefik ruhlu ve hayır sever hemşirelerimizin bu insani işe hevesle koşacaklarına kanaiz.

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme U. idaresi ilânları

Muhammen bedel, muvakkat teminat ve liste numaraları ile miktar ve cinsleri aşağıda yazılı malzeme 12/10/1939 Perşembe günü saat 15,30 dan itibaren liste sırasile ve ayrı ayrı ihale edilmek üzere kapalı zarf usulü ile Ankara'da idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin her liste hîzasında yazılı muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14,30 a kadar komisyona reislîğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankara'da Malzeme Dairesinden, Haydarpaşada Tesellüm ve Sevk Şefliğinden dağıtılmaktadır. (6922)

Liste No.	Malzemenin ismi	Muhammen bedeli	Muvakkat teminat
		Lira Kr.	Lira Kr.
1	Kurşun malzeme	16.100 kilo	4425,00 331,88
2	Galvanize sac	7.450 adet	24677,50 1850,81
3	Çinko levha	30.000 kilo	5400,00 405,00
4	Teneke levha	4.300 adet	2112,50 158,44
5	Ahşap travers raptiyesi imâline mahsus lâma demiri	60 ton	7200,00 340,00

Uzunköprüde yapılacak müsellehin toprak işleri 5616,60 muhammen bedelle ve kapalı zarf usulile münakasaya konmuştur. Münakasa 22/9/939 cuma günü saat 11 de Sirkeci'de 9 İşletme binasında A. E. komisyonu tarafından yapılacaktır.

İsteklilerin 421,25 lira muvakkat teminat ve kanunî vesikalarını ihtiva edecek olan kapalı zarflarını aynı gün saat 10 a kadar komisyona vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak komisyondan verilmektedir. «7036»

Muhammen bedeli 85.000 lira olan 100166 kilo vagon ve estekat inşaatına mahsus demir 26/10/1939 perşembe günü saat 15,30 da kapalı zarf usulü ile Ankara'da idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (5500) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14,30 a kadar Komisyona Reislîğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler 425 kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. (7098)

İstanbul Sıhhi Müesseseler Arttırma ve Eksiltme Komisyonundan:

Trahom mücadele teşkilâtı için lâzım olan 37 kalem ilaç açık eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme 27/9/939 çarşamba günü saat 14,45 de Çağaloğlunda Sıhhat ve İçtimai Muavenet Müdürlüğü binasında kurulu komisyonda yapılacaktır.

Muhammen fiyat: 4211 lira 37 kuruştur.

Muvakkat teminat 315 lira 90 kuruştur.

İstekliler şartnameyi her gün komisyondan alabilirler.

İstekliler 1939 yılı Ticaret Odası vesikasile 2490 sayılı kanunda yazılı vesikalara ve bu işe yeter muvakkat teminat makbuz veya banka mektubu ile birlikte belli gün ve saatte komisyona gelmeleri. «7158»

D. Denizyolları U. Müdürlüğü İlânları

11 Eylül'den 18 Eylül'e kadar

Muhtelif hatlara kalkacak vapurların isimleri, kalkış gün ve saatleri ve kalkacakları rıhtımlar

Karadeniz hattına	— Salı 12 de (Güneysu), Perşembe 12 de (Aksu), Pazar 16 da (İzmir). Galata rıhtımından.
Bartın hattına	— Salı 18 de (Mersin), Cumartesi 18 de (Antalya). Sirkeci rıhtımından.
İzmit hattına	— Salı, Perşembe ve Pazar 9,30 da (Uğur). Tophane rıhtımından.
Mudanya hattına	— Pazartesi 13 de ve diğer günler 8,45 de (Sus), Cumartesi ayrıca 13,30 da ve Pazar 20 de (Marakaz). Salı postası Tophane rıhtımından, diğer postalar Galata rıhtımından.
Bandırma hattına	— Pazartesi, Salı, Çarşamba ve Cuma 8,15 de (Marakaz). Galata rıhtımından. Ayrıca Çarşamba 20 de (Antalya) ve Cumartesi 20 de (Mersin). Tophane rıhtımından.
Karabiga hattına	— Salı ve Cuma 19 da (Seyyar). Tophane rıhtımından.

Not: Vaziyeti hazıra dolayısıyla İzmir sür'at, Mersin, Ayvalık ve İmroz postaları işarı ahire kadar tatil olunmuştur. Buna mukabil İstanbul ile Çanakkale arasında haftada dört posta ihdas edilmiştir. Bu postalar İstanbul'dan Cumartesi, Pazartesi, Çarşamba ve Perşembe günleri saat 18 de Tophane rıhtımından kalkmakta gidiş ve dönüşde Tekirdağ, Şarköy, Gelibolu, Lapseki'ye uğrayarak Çanakkale'ye kadar gitmektedirler.

No: Vapur seferleri hakkında her türlü malûmat aşağıda telefon numaraları vasıla Acentelerden öğrenilir.

Galata Acenteliği	— Galata rıhtımı, Limanlar Umum Müdürlüğü binası altında	42362
Galata Acenteliği	— Galata rıhtımı, Mıntıka Liman Reislîği binası altında	40133
Sirkeci Acenteliği	— Sirkeci, Yolcu salonu.	22740

(7160)

İstanbul Defterdarlığından: Müsabaka ile Memur Alınacaktır.

Münhal tahakkuk ve tahsil tebliğ memurluklarına müsabaka ile memur alınacaktır. İmtihan 18/9/939 tarihine tesadüf eden pazartesi günü saat 14 de yapılacaktır. Bu memurluklara alınacakların orta mekteb mezunu olmaları lâzımdır.

İsteklilerin orta mekteb şehadetname veya tasdiknamesini, hüviyet cüzdanını, hüsnühal kâğıdını ve sıhhat raporile 6,5 x 9 ebadında dört kıt'a fotoğraflarını bir dilekçeye bağlayarak 16/9/939 gününe kadar Defterdarlığa müracaatları. «7025»

Gümrük Muhafaza Genel Komutanlığı İstanbul Satınalma Komisyonundan:

1 — Satın alınacak 1130 adet kıl fırçanın 13/9/939 çarşamba günü saat 15,30 da pazarlığı yapılacaktır.

2 — Tahmin edilen bedeli 791 lira ve ilk teminatı 55 liradır.

3 — Nümuneye ve evsafı komisyondadır. İsteklilerin gün ve saatinde ilk teminat makbuzları ve kanunî vesikaları ile Galata Rıhtım caddesi Veli Alemdar Han ikinci kattaki komisyona gelmeleri. «7052»

İstanbul Elektrik Tramvay ve Tünel İşletmeleri Umum Müdürlüğünden:

1 — Muhammen bedeli 7000 lira tutan Degazör ve kazanının imal ve mahalline vez'î kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Muvakkat teminat «525» liraçdır.

3 — Eksiltme 21/9/939 perşembe günü saat 15 de Metro han binasının beğinci katında toplanacak olan arttırma ve eksiltme komisyonunda yapılacaktır.

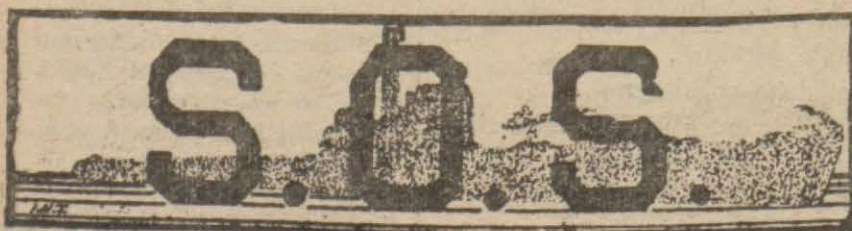
4 — Bu işe aid şartnameler idarenin levazım müdürlüğünden parasız tedarik edilebilir.

5 — Teklif mektuplarının şartnamedeki tarifat dairesinde hazırlanarak saat (14) e kadar 7 inci kattaki komisyon kağıtlığına imza mukabilinde verilmiş bulunması lâzımdır. (6983)

İstanbul Belediyesi İlânları

(11) İlk Mekteb Binası Yapılıyor

İstanbul'da muhtelif semtlerde yeniden inşa edilecek 11 ilk okul binasının inşaatı kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. İhale 14/9/939 perşembe günü saat 15 de İstanbul Belediyesi Daimî encümeninde yapılacaktır. Muhammen bedeli 521,190 lira 73 kuruş ve ilk teminatı 24,597 lira 63 kuruştur. Şartname 26 lira 6 kuruş mukabilinde İstanbul Nafia müdürlüğünden alınabilir. Taliplerin 939 yılına aid Ticaret Odası, bu işe benzer en az 150.000 liralık iş yaptıklarına dair ihalelerden 8 gün evvel İstanbul Nafia müdürlüğünden alacakları ehliyet vesikaları ve ilk teminat makbuz veya mektupları ile 2490 numaralı kanuna göre hazırlıyacakları kapalı zarflarını ihale günü saat 14 de kadar İstanbul daimî encümenine vermeleri. (6081)

No. 82

Yazan: RAHMİ YAĞIZ

Nasıl? onyedî tahtelbahir mi dediniz? Evet kumandan?

Muvaffakiyetine mağrur bir tavırla bir eli göğsünde, Na-polyonvari bir dürgula esirlerin dizilmelerini, kendisine «hazır» haberi vermesini bekleyen Ziya kaptan, beklediği haberi alınca ağır adımlarla esirlerin yanına indi. Onları gözden geçirdi. Sıra ile isimlerini sordu. Ayak üzeri isticabına geçti. Kapitän Klavyenin önünde duran süvari sorguya ondan başladı:

Ziya kaptan İngilizce söylüyordu (1). Klavye, bozuk bir şive ile aynı dille cevap verdi:

(1) Büyük Harbde ve ondan evvel denizcilerin beynelmîl saydıkları dil İngilizceydi. Her bahriyeli, İngilizceyi bilirdi.

— Yüzbaşı Öjen Klavye.. Tarafından garkedilen Fransız tahtelbahiri Triton süvarisi.. — Geçmiş olsun kapitän! — Mersi kumandan! — Peki, ne vakittenberi Marmaradâsınız? — 10 gün kadar oluyor kapitän. — Kaç tahtelbahirdiniz? — Üç Fransız tahtelbahiri idik. Bir tanemizi boğazda batırdılar. Birimizi aynı yerde esir ettiklerini duyduk. Ben boğazi geçmeğe, Marmaraya girmeğe muvaffak oldum. — Boğazi geçmeğe teşebbüs eden tahtelbahirler yalnız bu üç gemiden mi ibaretti? — Klavya durdu.. Doğruyu söyleyip

söylememekte tereddüd ediyordu. Çarkıbaşı Blanson dirseğile süvariye hafifçe çarptı. Klavye ona bakınca gözlerini ve kasklarını yukarı doğru kaldırdı, bu hareketle:

— Sakın söylemel.

Demek istiyordu. İşaretleşme Türk süvarisinin gözünden kaçmamıştı, Blanson'a ters bir bakışla gözlerini diken Ziya kaptan, cevapsız bırakılan sualini tekrarladı:

— Söylesene kapitän, kaç tahtelbahir istihkak etti geçide?

Klavye cevap vermek mecburiyetindeydi. Blansonun igbirarına alırdı, anlattı:

— 17 tahtelbahir kumandan..

Ziya Beyin hayretle irilen gözleri Klavyenin bakışlarına takıldı, kekeledi:

— Nasıl, 17 tahtelbahir mi dediniz?

— Evet kumandan!

Blanson sözce karıştı:

— Yanlış söylüyor kumandan.. 17 tahtelbahir diye kolay bir rakamın ifadesidir. Sizi korkutmak, telâşa vermek için şüvari böyle söylüyor!

Klavye devam etti:

— 17 gemi idik. İstareseniz hepsini markalarile sayabilirim.

Blanson, süvarinin boğruüne yeni den ve daha kuvvetli bir direk dar-

besi vurdu. Klavye aldırış etmedi, anlattı:

— Kapitän Teodor Brodeyin komodurluğunda 14 İngiliz ve 3 Fransız tahtelbahirinden mürekkebe bir filo - tillâ teşkil edildi. Bunlar, (13) serisi İngiliz tahtelbahirlerinin (6-12) numaralı gemilerinden, yine E. serisi gemilerinin aynı numaralarından, bir de E. 13 numaralı komodor gemisinin mürekkebdî. Biz de esir olan Türkuvaz, batırılan Sofir ve şimdi batırduğunuz bizim tahtelbahirimiz Tritondan ibaretti.

Blanson birdenbire yerinden fırladı, Klavyeye haykırdı:

— Yeter artık sus.. İhanetin bu derecesine kâfil.. Fazla devam etmel.

Ziya kaptan bu müziği (Melodiler). Saat 22.00 Müzik (Küçük orkestra) Şef: Necip Aşkın. Saat 23.00 Son ajans haberleri, ziraat, esham, tahvilât kambyo - nokut borsası (fiat). Saat 23.20 Müzik (Cazband - Pl.) Saat 23.55 - 24 Yarınki program.

— Evet.. Bunlardan kaç tanesi Marmaraya girebildi? — 4 tanesi kumandan..

Klavye sözlerini bitirmede, Blanson yaşından umulmayan bir çeviklikle yerinden fırladı, sağ elinin yumruğunu olanca kuvvetle arkadaşının suratına indirdi. (Devamı var)

RADYO

ANKARA RADYOSU

Saat 19.05 Müzik (Operet Seleksyonları Pl.) Saat 19.30 Türk müziği (Fasıl heyeti). Saat 20.15 Konuşma. Saat 20.30 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri. Saat 20.50 Türk müziği. Okuyanlar: Mustafa Çağlar, Safiye Togay. Çalanlar: Resad Erer, Rusen Kam, Cevdet Kozan. Saat 21.30 Konuşma (Doktorun saati). Saat 21.45 Müzik (Melodiler). Saat 22.00 Müzik (Küçük orkestra) Şef: Necip Aşkın. Saat 23.00 Son ajans haberleri, ziraat, esham, tahvilât kambyo - nokut borsası (fiat). Saat 23.20 Müzik (Cazband - Pl.) Saat 23.55 - 24 Yarınki program.

İTİZAR

Tazımın çokluğundan dolayı Robenson tefrikamızı koyamadık. Özür dileriz.